

Турклуб НТУУ «КПІ» «Глобус»

(повна назва організації, що проводить похід)

Звіт

про гірський туристський
(вид туризму)
спортивний похід II категорії складності
Південний Кавказ
Мегрелія, Сванетія,
(географічний район)
що був здійснений з 06.08 по 25.08 2017 р.

Маршрутна книжка № 23/2017

Керівник групи Рябуха Сергій

Адреса керівника: м. Київ тел 0660374234, s.ryabukha@gmail.com

Маршрутно-кваліфікаційна комісія т/к Глобус розглянула звіт і вважає, що похід може бути зарахований усім учасникам та керівникові як похід II категорії складності.

Звіт використовувати в бібліотеці т.к. «Глобус» на сайті <http://tkg.org.ua/>

Київ 2018 р.

ЗМІСТ

1	ДОВІДКОВІ ДАНІ ПРО ТУРИСТСЬКИЙ СПОРТИВНИЙ ПОХІД	4
1.1	Параметри походу	4
1.2	Детальна нитка маршруту	4
1.3	Дані про досвід учасників	4
2	ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТСЬКОГО СПОРТИВНОГО ПОХОДУ	6
2.1	Загальна ідея походу	6
2.2	Логістика	6
	Заброска 1	7
	Частина 2, заброска 2	8
	Частина 3.....	9
2.3	Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти.....	9
2.4	Зміни маршруту та їх причини	9
2.5	Інформація про проходження маршруту кожним учасником.....	9
3	Графік руху та технічний опис проходження маршруту	10
3.1	Графік руху	10
3.2.	Висотний профіль маршруту	15
3.3.	Технічний опис проходження маршруту	16
	День -1.....	16
	День 1	16
	День 2	17
	День 3 пер. Кахетинського Чаю (1А 2556 м).....	19
	День 4 пер. Нацешар (1А) - Джагор-Нашум (1А).....	24

День 5 пер. Хибі (1А, 2746м) - пер. Зандар'які (1А, 2752м)	31
День 6 пер. SRTM (1Б, 2972м)	35
День 7	42
День 8	43
День 9	48
День 10	50
День 11	51
День 12	52
День 13	55
День 14 пер. Джварі (1Б)	55
День 15 пер. Чіжді (1А)	60
День 16	65
День 17 пер. Рододендронів (3050) (1А)	65
День 18 пер. Роккуела Кента (1Б, 3500м)	67
День 19	70
День 20	73
4 ДОДАТКИ	76
4.1 Фінансові витрати	76
4.2 Карти	77
4.3 Перелік посилань	80

1 ДОВІДКОВІ ДАНІ ПРО ТУРИСТСЬКИЙ СПОРТИВНИЙ ПОХІД

1.1 Параметри походу

Вид туризму	Категорія складності	Довжина маршруту, км	Тривалість, дн.		Термін проведення
			Загальна	Ходових днів	
Гірський	II	178	20	19	06 - 25 серпня 2017 р.

1.2 Детальна нитка маршруту

с. Хаїші - с. Кведа-Веді - пер. Оржасуой (н/к) - пер. Кахетинського чаю (1А) - пер. Нацешар (1А) - пер. Джагор-Нашум - пер. Хибі - пер. Зандар'які (1А) - пер. SRTM (1Б) - р. Нашхора - оз. Тоба-Варчхелі - пер. Натахтішдуді - с. Кведа-Веді - с. Мананаурі - р. Скілірі - пер. Джварі (1Б) - пер. Чіжді (1А) - с. Твібері - с. Іпралі - пер. 3050 (1А) - пер. Роккуела Кента (1Б) - льод. Несеб - р. Цанер - с. Жабеші.

1.3 Дані про досвід учасників

Фото	ПІБ	Дата народження	Обов'язки	Досвід
	Рябуха Сергій Миколайович	23.12.1989	керівник	2 ГК, 3ГУ
	Бойко Ольга Андріївна	24.04.1988	медик	1ГУ
	Повар Яна Олексіївна	26.05.1993	фотограф	2ПУ, 2ГУ

	Акопян Ліліт Айковна	06.02.1995	логіст, відео- оператор	2ПУ, 2ГУ
	Листопадов Данил Олександрович	28.03.1995	медик, зв'язковий	1ПУ
	Соколюк Максим Юрійович	10.05.1992	фінансист, ремонтник	1ГУ
	Лисенко Едуард Русланович	25.04.1992	завснар	1ГУ, 1ПУ
	Пікалюк Дар'я Олександрівна	09.11.1992	завхав	1ГУ, 2ПУ
	Буглак Євгенія Олексіївна	24.11.1997	літописець	ПВД

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТСЬКОГО СПОРТИВНОГО ПОХОДУ

2.1 Загальна ідея походу

Основними цілями мандрівки були:

- спортивна-тренувальна (пройти маршрут 2-ої категорії складності, підготуватись до мандрівок вищих категорій);
- пізнавальна (розвідати нові райони);
- рекреаційна (спілкування з природою, проведення часу у невеликому товаристві).

2.2 Логістика

Похід складався з трьох частин і двох забросок.

Частина 1.

Команда прилетіла в Тбілісі рейсом з Києва. Ми приїхали на центральний вокзал, перепакували свої речі і вже ввечері сіли на потяг в напрямку до міста Зугдіді. Там на нас чекав наш водій Мурад, який відвіз нас на старт маршруту у місто Хаїші.

Спочатку ми обрали рейс Київ - Кутаїсі, проте пізніше МАУ скасувала цей рейс. Тому будьте пильні, обираючи послуги МАУ, адже ми випадково дізналася про скасування рейсу через соц. мережі. На цей момент у нас вже були куплені квитки до Кутаїсі. В таких і схожих випадках раджу їхати в офіс на вул. Лисенка, бо по телефону чи пошті вирішити конкретні питання важко. В офісі запропонували два варіанти: або повернення грошей, або заміна рейсу. Ми обрали друге.

Варто також сказати, що в офісі нам кожному оформили картку панорама клуб класік. За умовами карти ми отримали додаткову можливість провезти 25кг багажу +12 кг ручної поклажі (замість звичайних 23+7).

Рейс PS 515 05AUG 2017 12:00-15:45 2315UAH (flyuia.com)

Квитки на потяг купувалися в Києві через зазначений вище сайт. Система дуже зручна, провіднику у вагоні можна назвати номер квитка (1 квиток максимум на 8 пасажирів), тобто не обов'язково навіть друкувати квитки. Втім, і номер не знадобився, оскільки провідник лише попросив вказати, в списку пасажирів учасників нашої команди. Інтер'єр потягів практично не відрізняється від інтер'єру потягів укрзалізниці. Майже всі володіють російською. Ми купували квитки за 8,5 ларі в плацкарт, тут постільної білизни немає, більше того її не можна купити. Проїзд в купе коштує 23 ларі +3 ларі білизна, яка, тут одноразового використання. Також на сайті джорджіан рейлвей не передбачена можливість обрати собі місце, ви просто купуєте всі підряд.

Потяг №602 5AUG 21:45 - 6AUG 6:05 8,5GEL (railway.ge) - переїзд Тбілісі-Зугдіді.

В Зугдіді на нас чекав наш водій Мурад. Дорога до місця старту тривала близько 2 год. Бензин купували в Хаїші.

Мурад +995 599 56 59 67 (є вайбер, живе в Местії). 100GEL.

Поради:

- добре розраховуйте час між допоміжними штуками типу очікування в аеропорту та орієнтування у новому місті. Наприклад, між літаком і поїздом ми встигли лише перепакувати речі та купити води.

- будьте обачними з тими грузинами, яких зустрінете на маршруті в горах.

Заброска 1

Коли ми почали свій маршрут, Мурад повів нашу першу заброску у місце Мананаурі, що знаходиться далі по трасі від Хачеші. Місцеві не знають цього місця, хоча на гугл планеті воно вказане. Ми не знали, як виглядає це місце, і домовились, що Мурад сховає нашу заброску. Насправді там на згині річки починається туристичний маршрут і висить карта, ніхто не живе, дороги для бусів немає. Мурад залишив наші речі у сім'ї в селищі Хачеші і переслав нам їх

телефон, сказавши, що цю сім'ю знають всі, так і було. Ця послуга коштувала нам 250 GEL.

Перша частина маршруту закінчилася сильним дощем. Враховуючи ризик, керівником було прийняте рішення об'їхати останній ходовий день. Це було можливо зробити лише через Кутаїсі, бо інших доріг немає. Ми почали спускатись в Хаїші і вирішили вже на місці знайти якийсь трансфер, коли нам під тент заглянув люб'язний грузин Гоча з зонтиком і запропонував відвести як мінімум в Кутаїсі. В цю ніч ми спали на футбольному полі в нього в дворі.

Гоча знайшов водія на трансфер Кутаїсі-Хачеші, звали його Сосо. Він відвіз нас в Хачеші. Варто зазначити, що там дуже погані дороги, і далі цього селища буси не їздять. Сосо допоміг знайти нам сім'ю з нашою заброскою. Нам дуже пощастило натрапити на лісовоз, який відвіз нас з Хачеші до Мананаурі безкоштовно.

Контакти Гочі Геловани: 59921-31-47 fb: godo.gocha

Вартість проїзду: 180 GEL

Поради:

- продумайте варіанти трансферу з різних точок маршруту, майте запасний список номерів водіїв та запас грошей на рахунку.
- будьте обачними з тими грузинами, яких зустрінете на маршруті в горах.

Частина 2, заброска 2

Цю частину маршруту ми закінчили в Лезгарі, де на нас чекав Мурад в 9:00. Він відвіз нас в Местію, де ми оформили наші пропуски на наступну частину маршруту. Це зайняло близько 30 хвилин.

Другу заброску Мурад тримав у себе в Местії, це дуже зручний та надійний варіант.

Поївши в Местії, ввечері ми вирушили в Іпралі. Цей трансфер коштував нам 300 GEL.

Частина 3

Наш маршрут завершився в селищі Жабеші. Так як ми витратили більше часу на похід, використавши запасні дні, Мурад не зміг нас відвести з Жабеші. В цей час був дуже поганий зв'язок і не вийшло домовитися з Мурадом через нерозуміння його риторики та його акценту.

Спустившись в Жабеші знайшли там трансфер і поїхали хто в Анаклію, хто в Тбілісі. До Тбілісі їхали поїздом. Там ввечері сіли на літак додому.

Потяг №601 26.08 22:15 - 27.08 06:29 8,5GEL

рейс PS516 27AUG 2017 16:35-18:35 2315UAN

Поради:

- в селищах завжди можна знайти трансфер чи інші послуги, проте будьте готові, що це буде коштувати достатньо дорого.

Інформація актуальна на вересень 2017 р.

2.3 Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти

Майже на всьому маршруті був зв'язок мобільного оператора Київстар.

- Спускатись в дол. р. Цанер замість пер. Новачків
- пер. Чхуднер замість пер. Рододендронів.

2.4 Зміни маршруту та їх причини

- Замість іти пер. Хелерді ми спустилися в с. Хаїші і переїхали до с. Мананаурі. Причина: відсутність запасних днів, дощ, відсутність стежки на перевал та трав'янистий схил.

- Спускатись в дол. р. Цанер замість пер. Новачків. Причина: відсутність запасних днів.

2.5 Інформація про проходження маршруту кожним учасником

Всі учасники пройшли маршрут в повному обсязі.

3 ГРАФІК РУХУ ТА ТЕХНІЧНИЙ ОПИС ПРОХОДЖЕННЯ МАРШРУТУ

3.1 Графік руху

Дата	№ ділянки маршруту	Назва ділянки	Час проходження	Відстань та перепад висот	Метеоумови	Опис ділянки	Примітки
6.08	1	с. Хаіши - с. Кведа-Веді - місце ночівлі	9:30-10:00 11:46-12:13 12:22-13:10 13:30-14:02 14:10-14:30 14:35-14:42 15:50-16:20	11,4 +874	Сонячно, спекотно, 30С	Рух по ґрунтовій дорозі по лівому берегу річки Каслеті	
			3 год. 15 хв.	11,4 км +874 м			
7.08	2.1	р. Каслеті – підйом	7:30-8:10 8:25-9:00		Ясно, сонячно, 26С	Помилковий рух вверх по прочищеній бульдозером дорозі до лісопівалу, повернення до місця стоянки.	
	2.2	Р. Каслеті – пасовище	9:13-9:55 10:16-10:52			Рух по струмку метрів 80, далі стежка, до пасовища з кількома будиночками.	Є джерело.
	2.3	Пасовище -пер Оржасутой - місце ночівлі	14:20-15:15 15:30-16:03			Рух трав'янистим схилом, місцями лісом по стежці до перевального сідла. Невеликий спуск і рух вздовж хребта.	Ночівля між перевалами в будиночку вівчаря
			4 год	9 км +672 м -100 м			
8.08	3.1	Підйом на перевал Кахетинського чаю	7:06-7:15 8:15-9:00 9:15-9:30 9:44-10:10	+500	Ясно, сонячно, 31С	Піднімалися по руслу засохлого струмка, трав'яному схилу з хащами рододендронів та скельними виступами. З сідловини, де лежав сніжник, взяли праворуч до місця перевалу.	На перевалі підібрали записку групи Саковича Н.С. (т/к Університет)
	3.2	Спуск з перевалу	10:22-12:04 12:26-13:13 16:13-16:46	+110 -193		Спуск по крутому трав'янистому схилу. В одному місці крута скельна ділянка висотою 5 м. Після - рух без стежки вліво до підніжжя наступного перевалу.	

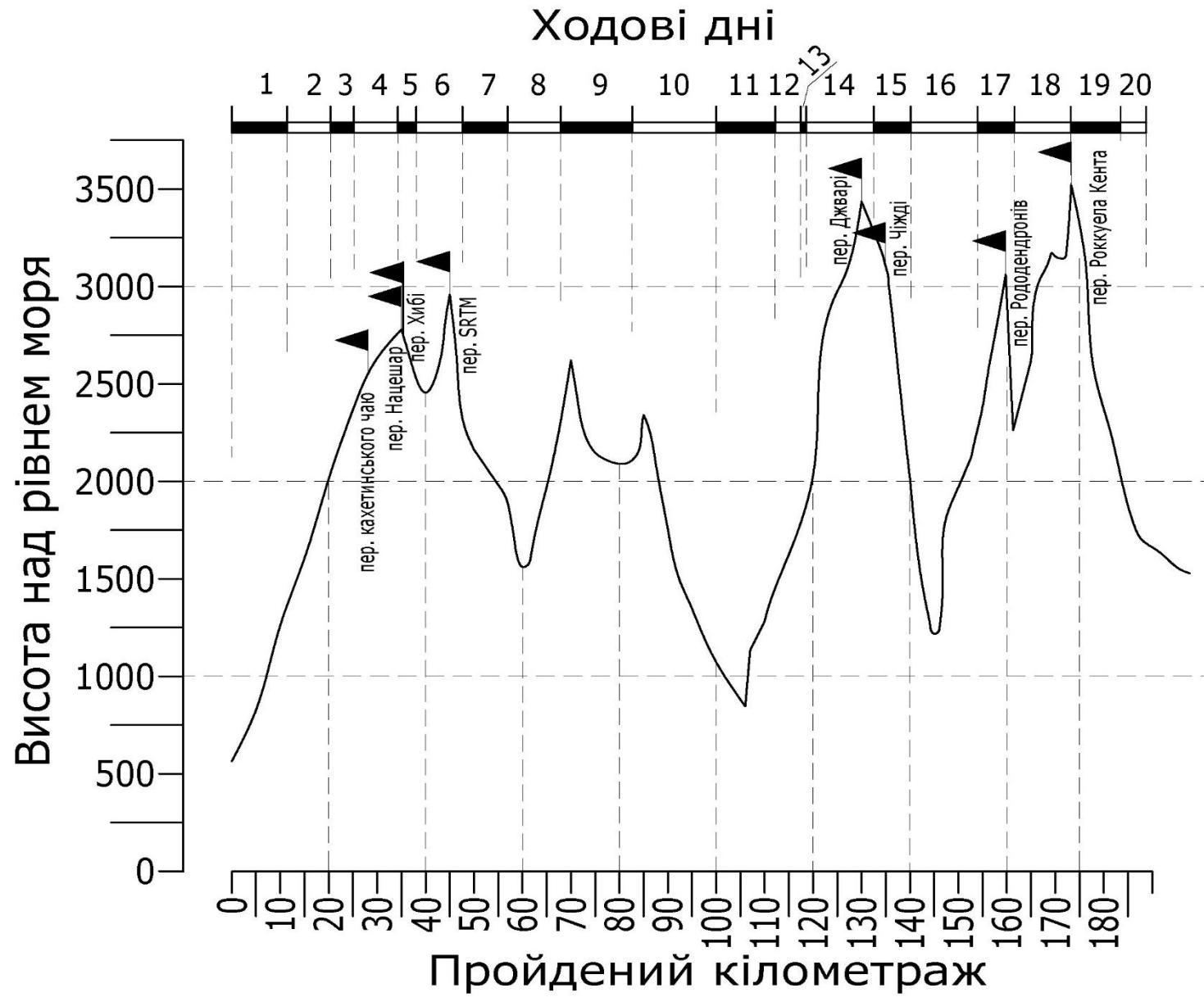
			3 год, 35 хв	4,8 км +610 -193			
9.08	4.1	Місце ночівлі- пер. Нацешар	6:30-6:57	0,65 км +85	25С	Підйом на перевальну сідловину	
	4.2	пер. Джагор-Нашум	7:07-8:27 8:40-10:05 10:20-10:55	4,65 км +160 -180	Сонячно, ясно, 28С	Спуск з траверсом по трав'янистому схилу з виступами каменів та місцями скель. Перехід річки. Підйом по сипучому схилу вздовж снігової лінії	
	4.3	Спуск з перевалу	16:48-17:01 17:08-17:34 17:50-18:36 18:50-19:35 19:43-20:14	3,8 км +150 -190	Хмарно з проясненням и	Частковий рух у тумані. Траверс схилу хребта по слизькій траві. Вихід на сніжники, де починаються струмки.	
			5 год, 20 хв	9,1 км +395 -370			
10.08	5.1	пер. Хибі та Зандар'які.	7:30-7:50	0,65 км +76	Сонячно, тепло	Сипуха на підйомі. Рух по хребту між перевалами.	
	5.2	пер. Зандар'які, місце ночівлі	8:00-8:35 8:50-9:35 9:52-10:37 10:50-11:36	3,15 км -369		Спуск по сипучому схилу, снігу та камінню. Далі пройшли кущі рододендрону та спускалися трав'янистим схилом. Обійшли скельний виступ зліва та спустилися в річкову долину на стоянку.	
			3 год, 10 хв	3,8 км +76 -369			
11.08	6.1	пер. SRTM (1Б)	5:58-6:33 6:47-7:25 7:35-8:02 8:47-9:30	3,3 км +635	Ясно, сонячно	Підйом по сипусі та крупноблочним валунам, вихід на сніжник. Рух по льодовику до вершини перевалу.	
	6.2	Спуск	9:56-10:55 11:10-11:56	6,2 км -1110	Ясно, сонячно	Кам'янистий схил зі снігом. Далі скелі з частковим трав'янистим покривом. На крутій ділянці біля водоспаду робимо дюльфер з 2 мотузок. Продовжуємо рух трав'янистим схилом. Переходимо на інший берег і йдемо по стежці вздовж води.	Стоянка біля річки поблизу межі лісу.
			5 год, 20 хв	9,5 км +635 -1110			

12.08	7.1	Спуск в долину річки Магана та її притоки Нашгори	6:05-6:28 6:30-7:10 7:25-8:13 8:30-9:44 9:58-12:24 12:50-14:18 14:38-15:15 15:50-16:01 16:23-16:40	9,3 км +145 -570	Хмарно з проясненням и	Лісова стежка, що губиться і обривається у водоспаду. Рух вздовж води вниз. Вихід до Нашгори.	Легко загубити стежку, що дуже нечітко прослідковується
			7 год, 20 хв	9,3 км +145 -570			
13.08	8.1	Озеро Тоба-Варчхелі	7:07-7:58 8:06-8:57 9:17-9:44 10:25-11:01 11:18-12:02 12:15-13:23 13:33-13:52 16:08-17:05	11 км +1295 -300	Ясно, спекотно	Рух вздовж Нашгори до будиночку пастухів. Підйом по кам'янисто –трав'яному схилу. Вихід на плато з водоспадом. Ділянка з лежачою скелею на кам'янистому мокрому схилі. Рух по турам. Озеро в сідловині. Спуск до іншого меншого озера Килаши	
			6 год, 10 хв	11 км +1295 -300			
14.08	9.1	Перевал Натахмішдуді		14,7 км +830 -1490	Хмарно з проясненням и. Сильний дощ після обіду, злива.	Рух по маркованій тропі по трав'яному схилу з переходами приток річки та самої річки (9:20). Підйом на перевал по гребеню. Спуск по мокрій траві.	
			6 год, 10 хв	14,7 км +830 -1490			
15.08	10.1	Спуск в Кведа-Веді	9:03- 9:44 10:30-11:18 11:37-12:28 13:12-14:05 14:42-15:36	17,4 км -995	Дощ	Рух по маркованій тропі. Стежка, далі – ґрунтова дорога.	
			4 год, 5 хв	17,4 км -995			
16.08	11.1	Трансфер Кведа-Веді – Хеледі (Мананаурі)	0 год	0 км	Сонячно		Забрали заброску в Хеледі
17.08	12.1	Річка Скілірі	6:33-8:18 8:33-8:43		Сонячно, тепло	Рух по маркованій тропі (ґрунтова дорога).	

			9:05-9:50 10:09-11:04 11:19-11:50				
			4 год, 10 хв	12,2 км +810			
18.08	13.1	Підйом до перевалу	11:28-12:05 12:18-12:47 13:04-13:36 15:15-16:00 16:36-17:03		Хмарно	Рух по мракованій тропі (стежкою) по трав'янисто- кам'яному схилу, часом осипному.	
			2 год, 45 хв	5,2 км +1015			
19.08	14.1	Перевал Джварі (1Б)	6:37-7:14 7:15-7:34 7:50-8:45		Хмарно	Рух по осипному та кам'янистому крутому схилу з льодорубами.	Ночівля на перевалі
			1 год, 50 хв	1,2 км +410			
20.08	15.1	Спуск по льодовику	7:03-8:33	3,5 км -350	Хмарно з проясненням и	Рух по закритому, нижче – відкритому льодовику з тріщинами в зв'язках.	
	15.2	Перевал Чіжді	9:05-9:48 10:09-10:37 11:15-12:15	3,5 км +270 -200		Трав'янистий підйом, зверху – каміння на сідловині.	
	15.3	Спуск з перевалу	14:20-15:07 15:22-15:58 16:08-16:30	6,9 км -1360		Маркована стежка	
			5 год, 30 хв	13,9 км +270 -1910			
21.08	16.1	Спуск в Твібері	6:56-7:24 7:33-8:00	3,5 км -525	Сонячно, ясно	Маркована ґрунтована дорога	
	16.2	Твібері- Местія- Іпрарі					трансфер
	16.3	Іпрарі – місце ночівлі	16:17-17:00 17:14-17:44	4,2 км +150		Маркована ґрунтована дорога	
			2 год, 10 хв	7,7 км +150 -525			
22.08	17.1	Перевал 3050	7:10-8:02 8:17-8:29 8:34-8:55 9:10-9:34	10 км +670 -540	Сонячно, ясно	Підйом по невисокому трав'яному схилу та спуск через три яруси трави: по коліно, по пояс та по шию. Місцями хаші рододендрону.	

			9:50-10:20 10:56-11:55 12:10-12:37				
	17.2	Річка Одихчала	13:00-13:29 13:38-13:58 16:08-16:50 17:01-17:16	3,7 км +30		Переправа через річку з допомогою мотузки. Рух по стежці.	
			5 год, 30 хв	13,7 км +700 -540			
23.08	18.1	Перевал Роккуела Кента (1Б)	7:05-7:40 8:02-8:45 9:00-9:49 10:04-11:00 13:00-13:45 14:00-15:30		Хмарно, сильний дощ, буря	Підйом трав'янистим схилом до підніжжя, далі рух по сипусі.	Знайшли записку Кравчука (т/к Глобус)
			5 год, 20 хв	7,7 км +1250			
24.08	19.1	Льодовик Несеб	8:16-9:45 10:15-10:50 11:00-11:37 11:50-12:35 14:19-15:18 15:30-16:02		Хмарно, тепло	Рух по відкритому (зверху) та закритому (знизу) льодовику в системах у зв'язках. Спуск в долину річки без стежки.	
			5 год	7,1 км -1295			
25.08	20.1	Річка Цанер	6:04-6:46 6:50-7:10 7:15-8:00 8:30-9:25 9:41-10:29 10:52-11:23 14:07-14:30		Ясно, сонячно	Переправа через річку з укладанням колоди. Рух по тропі, що часто губилася. Вихід в населений пункт.	
			4 год, 20 хв	9 км -605			
				178 км +10300 -10370			

3.2. Висотний профіль маршруту

3.3. Технічний опис проходження маршруту

День -1

Прилетіли літаком в Тбілісі прямим рейсом з Києва. З аеропорту їхали на 37 автобусі до залізничного вокзалу. Проїзд обійшовся в 0,5 ларі. Ввечері сіли на потяг до Зугдіді.

День 1

О шостій ранку прибуваємо до Зугдіді, де біля вокзалу нас зустрічає Мурад на мерседесі-спринтері. Швидко пакуємо речі в машину і виїжджаємо. По дорозі заправляємось бензином та снідаємо хачапурі.

Фото 1. На початку маршруту в с. Хаїші

О 8:30 ми в Хаїші. За годину виходимо (фото 1). Після першого переходу сідаємо снідати на лівому березі річки Каслеті, по якому рухаємось далі цілий день.

Проходимо селище Кведа-Веді, де можна було б заночувати, але ми піднялися вище і стали на стоянку біля розливу річок на розчищеному бульдозером місці, яке додатково вирівняли. Вода є в струмку трохи вище по схилу (фото 2).

Фото 2. Місце першої ночівлі

День 2

Прокинулись, поснідали та вийшли о 7:30. Перші два переходи помилково рухалися крутим схилом по накатаній бульдозером дорозі до лісоповалу, але там дорога кінчилася, тому повернулися до струмка, по руслу якого продовжили рух у вірному напрямку – через 15 хвилин вийшли на стежку у лісі. Звідти вийшли на галявину та пасовище (фото 3). Стали на непогане місце на обід біля джерела за будиночками пастухів.

Фото 3. Вийшли на полонину

Через деякий час навідалися господарі, які зловили і осідлали для нас свого коня. То була мегрельська порода, що вирізняється низькорослістю та витривалістю.

За годину мали можливість поїздити верхи по невисоким горбам у підніжжя перевалу Оржасуюй (н/к), на який ми піднялись по обіді за два переходи (за 1 годину і 27 хв).

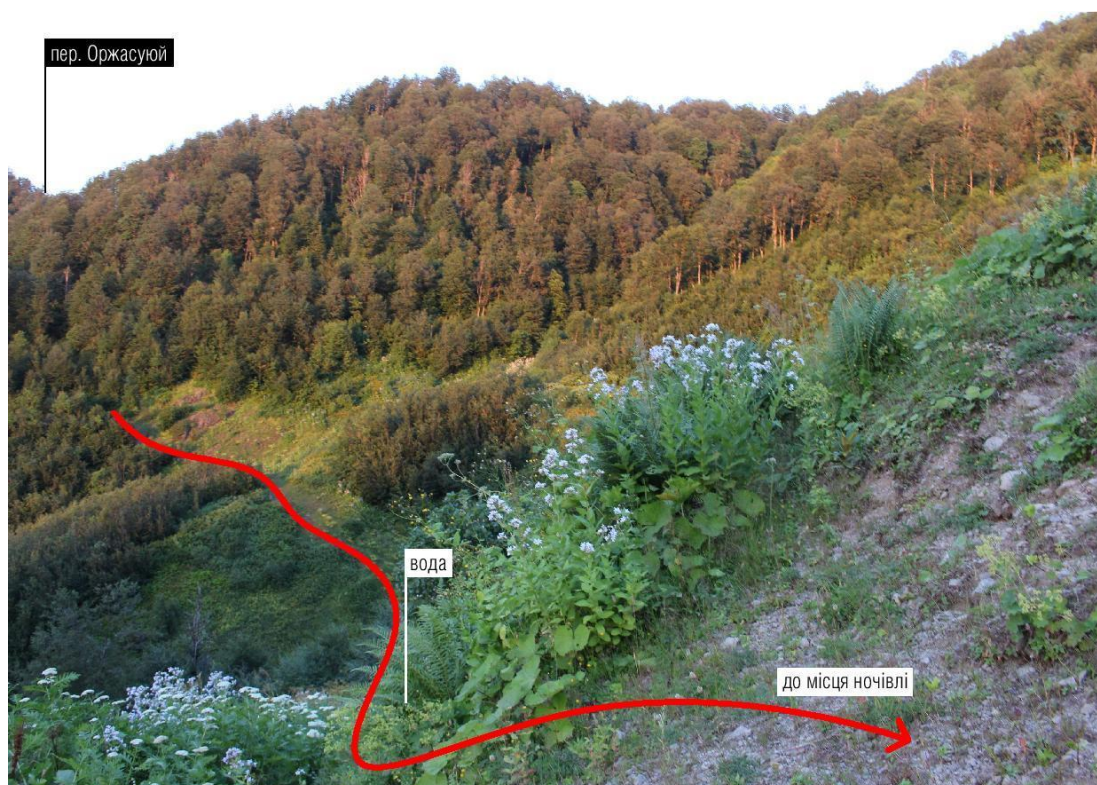

Фото 4. Спуск з пер. Оржасуей

З перевалу на спуск вела стежка паралельно до хребта. (фото 4) Минули струмок, що пересікав стежку і зупинилися на ночівлю біля закинутого будиночка вівчаря. Була 16 година. Метрів 30 вниз по схилу знаходиться ще один будинок.

День 3 пер. Кахетинського Чаю (1А 2556 м)

Район	Хребет, масив	Які ущелини з'єднує	Назва	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						Сезон	Зима	Міжсезоння
Грузія, Мегрелія	Мегрельський хр	р. Шгенаши, р. Нацешар	Кахетинського чаю	2566	N 42°53.047' E 042°07.886'	1А		

Виходимо о сьомій. Йдемо стежкою метрів 50 (фото 4), потім повертаємо ліворуч й рухаємося по пересохлому руслу, піднімаючись поступово в напрямку перевалу (фото 5, 6).

Фото 5. Місце ночівлі і напрямок на перевал

Фото 6. Підйом в цирк, звідки видно сідло

Фото7. Шлях підйому на перевал

Далі на шляху маємо перешкоди у вигляді кущів рододендрону. За два переходи доходимо до цирку, звідки видно сідловину. Тут є місця для наметів, джерел нема, є залишки сніжника (фото 8).

Траверсом піднімаємось на перевал по трав'яному схилу (фото 9). О 10:10 ми піднімаємось на перевалі. Є тур. Знайшли записку Саковича Н. С. т/к Університет та залишили натомість свою.

Далі спускалися крутим трав'яним схилом. Рухатись можна одним з сухих русл, забираючи вліво (на південь) біля великого каменю (фото 10).

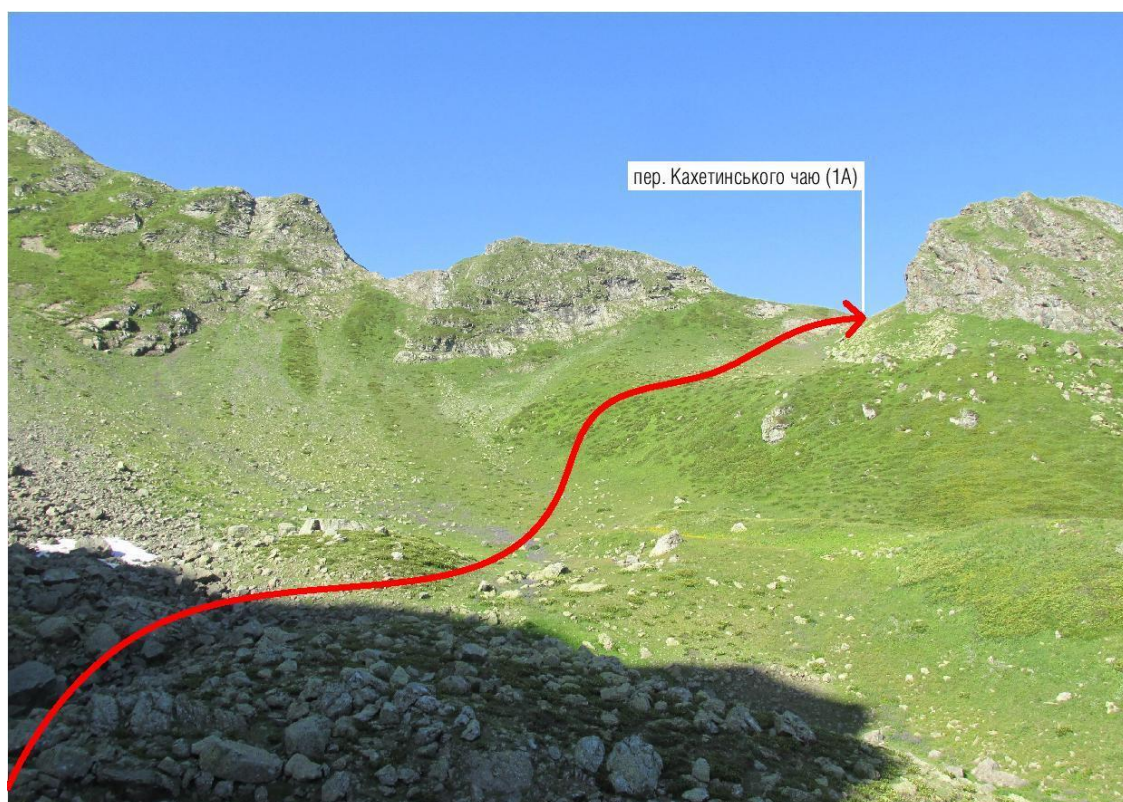

Фото 8. Вид на сідловину

Фото 9. Перевальна сідловина

Фото 10. Шлях спуску

Рухаємося на спуск із перевалу. Схил досить крутий, разом із слизькою травною суттєво ускладнює спуск із перевалу. При спуску у даному напрямку деяку складність може представити спуск по скельному схилу, особливо при

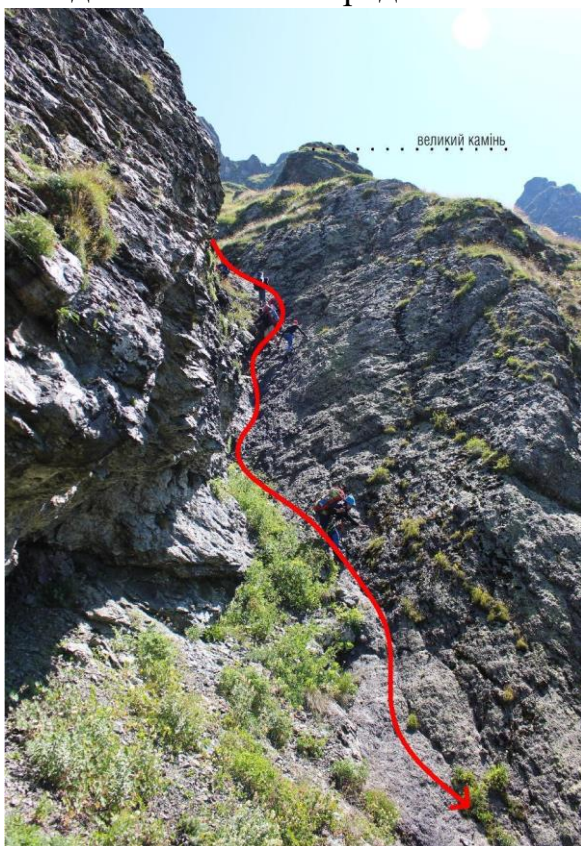

Фото. 11. Спуск із перевалу

несприятливій погоді. Обережно рухаємося по траві на спуск. Спустившись прямоємо до перевалу Нацешар під неймовірною спекою (Фото 12). На термометрі показувало 30 градусів. Після обіду біля струмка зробили ще один перехід і стали на стоянку біля підніжжя Нацешару (Фото 13).

Біля стоянки є вода, що стікає прямо зі сніжників. Також було легко знайшли рівне місце для шатра. Але на ньому також знайшлися мошки, які від нас не давали нам спокою та з якими ми потім довго мали проблеми.

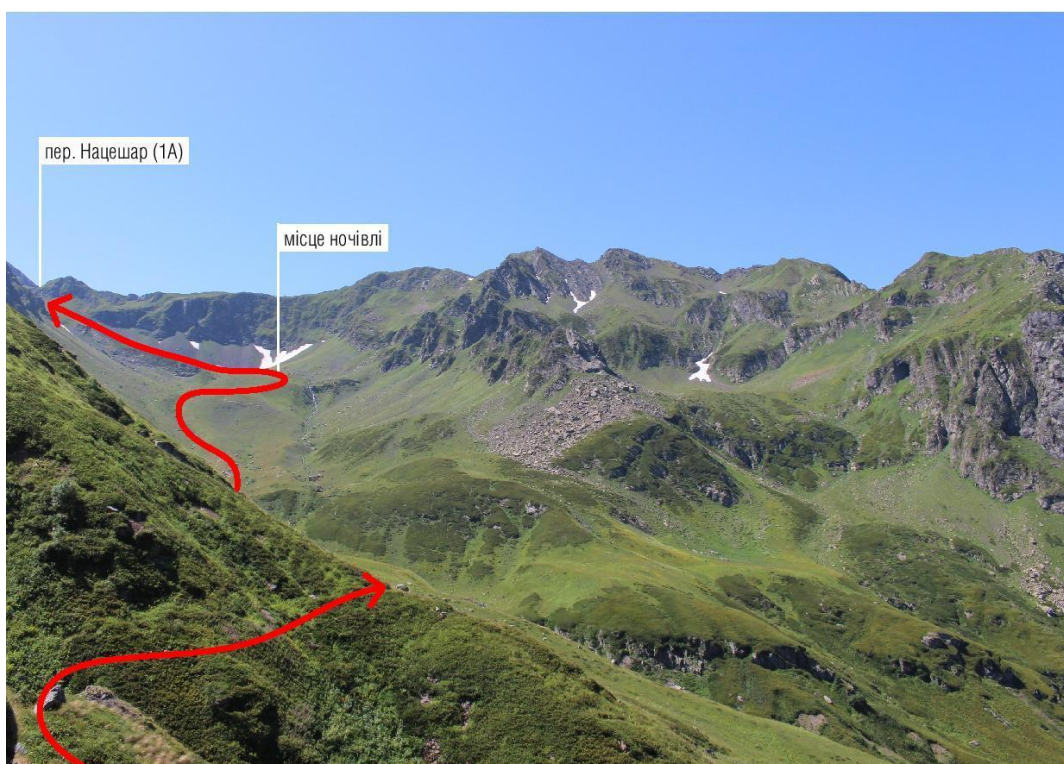

Фото 12. Траверс схилу до пер. Нацешар

День 4 пер. Нацешар (1A) - Джагор-Нашум (1A)

Район	Хребет, масив	Які ущелини з'єднує	Назва	висота (м)	Координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Грузія, Мегрелія	Мегрельський хр	р. Нацешар р. Джагор-Нашум	Нацешар	2737	N 42°52.143' E 042°07.825'	1A		

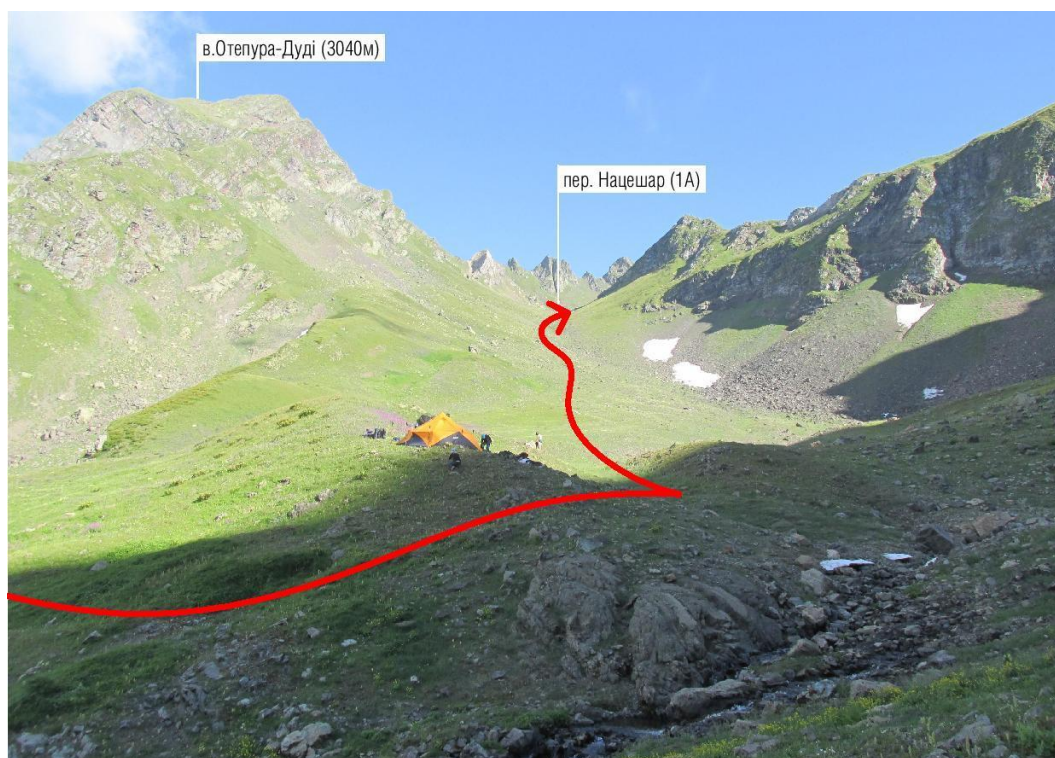

Фото 13. Місце ночівлі

О сьомій вже піднялися в цирк він же перевал на висоту 2700 м, де також можна було б заночувати, враховуючи рівність поверхні та наявність сніжників, що тануть (фото 14).

Фото 14. Група на пер. Нацешар

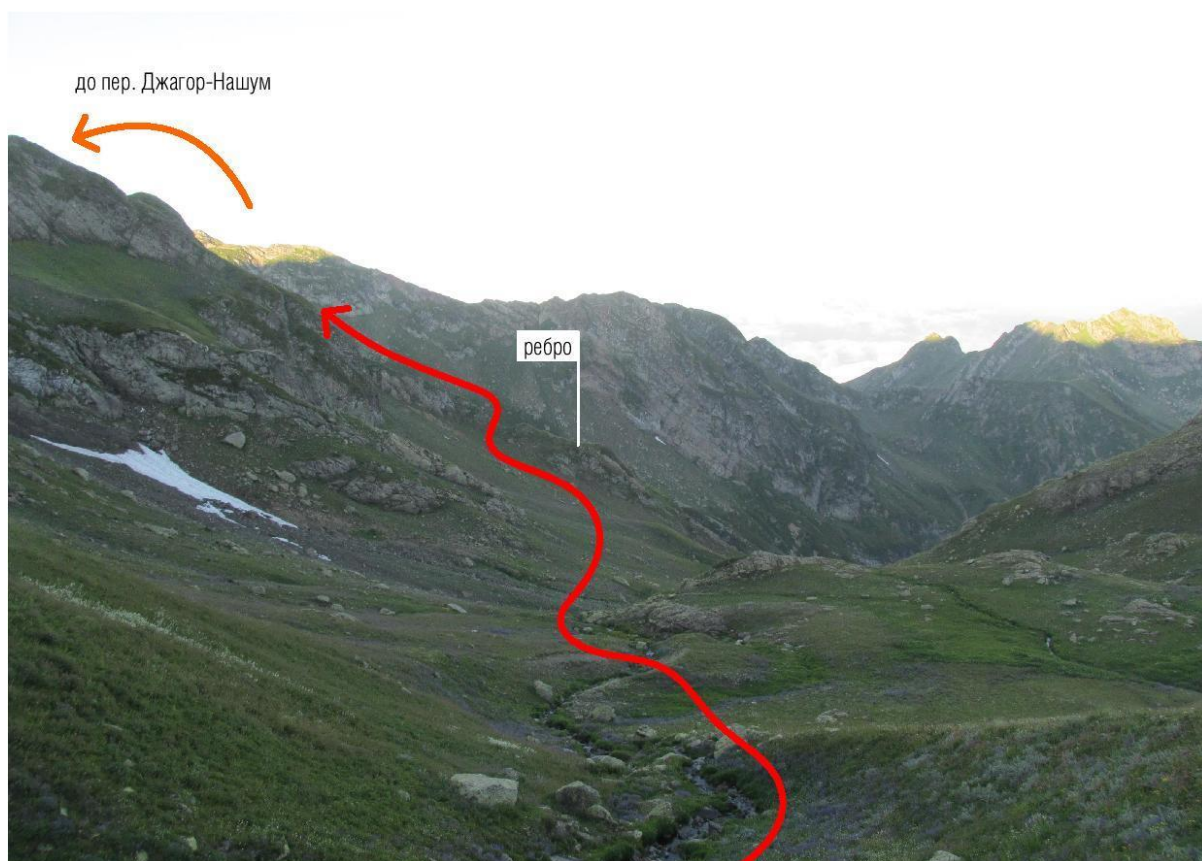

Фото 15. Спуск із пер. Нацешар в напрямку пер. Джагор-Нашум

Спускаємося по струмку метрів 100 і починаємо траверсувати схил. (фото 14)

Потім залазимо на невеличкий гребінь, трохи піднімаємося і далі траверсуємо до сніжника. Сніжник обходимо нижче і виходимо траверсом під пер. Джагор-Нашум. Закриваємось від мошок, як можемо.

пер. Джагор-Нашум

Район	Хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Грузія, Мегрелія	Мегрельський хр	р. Джагор-Нашум р. Скурчалі	Джагор-Нашум	2709	N 42°51.467' E 042°07.666'	1A		

Підйом представляє з себе кулуар з старим сніжником. Рухаємося одним з бортів по сипусі (фото 19).

Фото 16. Підхід до пер. Джагор-Нашум

Фото 17. Підхід до пер. Джагор-Нашум

Фото 18. Підхід до пер. Джагор-Нашум

Фото 19. Підхід до пер. Джагор-Нашум

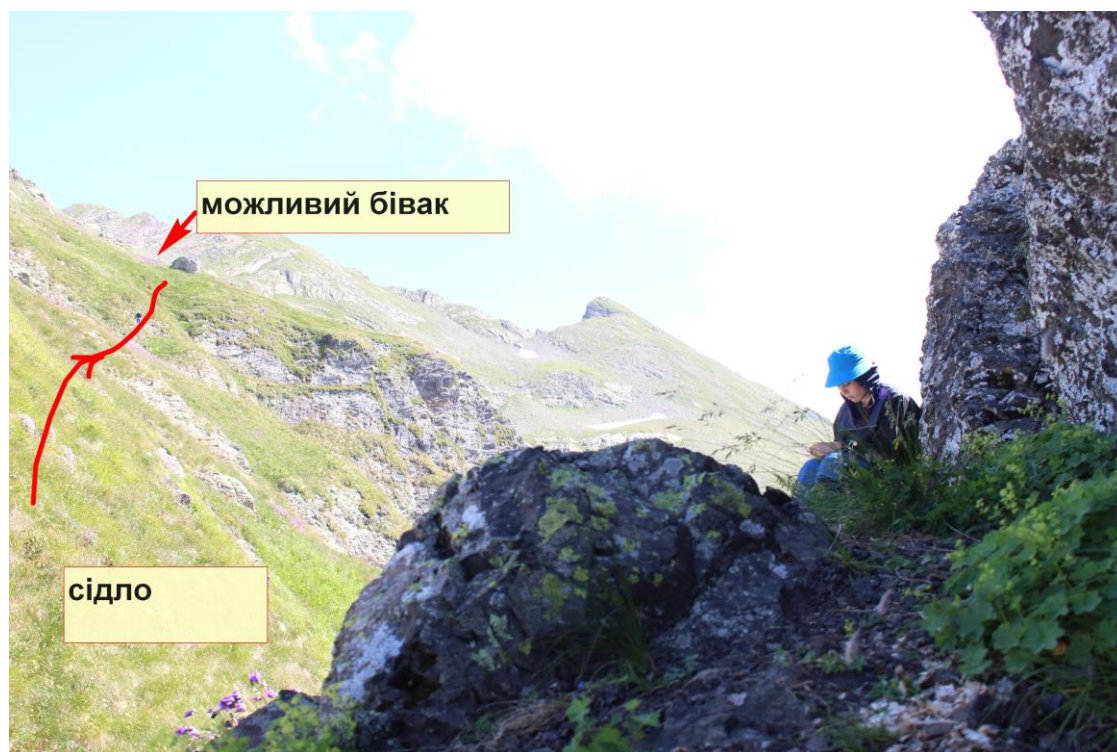

Фото 20. Вид з сідловини на траверс по хребту на північний схід

Погода була сонячною, ясною, потім стало хмарно.

Фото 21. Група на обіді на пер. Джагор-Нашум

Пообідавши на перевалі продовжили рух по хребту. Трохи вище є зручні пологі місця для стоянки із водою, що стікає із сніжників (фото 20). Із цих місць відкриваються фантастичні краєвиди.

Фото 22. Вихід на хребет

Фото 23. Вихід на хребет

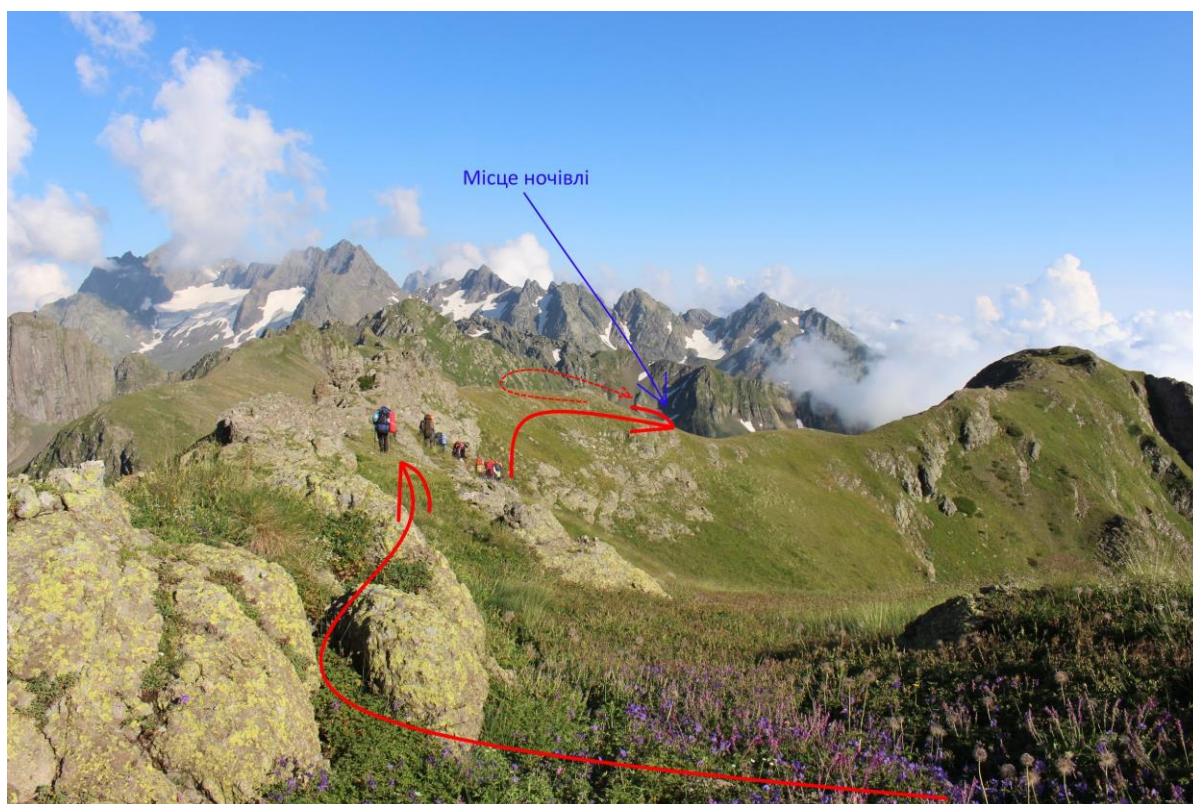

Фото 24. Рух групи по хребту до місця ночівлі під пер. Хибі

На стоянку стаємо під пер. Хибі у кулуарі за хребтом (фото 24)

День 5 пер. Хибі (1А, 2746м) - пер. Зандар'які (1А, 2752м)

район	Хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Грузія, Мегрелія	Мегрельський хр	р. Хибі р. Квешхі	Хибі	2746	N 42°50.593' E 042°09.208'	1А		

Піднялися на Хибі о сьомій ранку (фото 24), і далі по хребту перейшли до сідловини перевалу Зандар'які, висотою 2752 метри (фото 26).

Фото 25. Підйом на пер. Хибі з місця ночівлі

Район	Хребет, масив	Які ущелини з'єднує	Назва	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Грузія, Мегрелія	Мегрельський хр	р. Хибі р. Квешхі	Зандар'які	2753	N 42°50.572' E 042°09.334'	1A		

Праворуч відкривається вид на водосховище, але ми спускаємось у протилежний бік вліво по дрібній рухливій сипусі. Далі по камінню та зарослях рододендронів. Обходимо осипища ліворуч рухаємось по трав'яному схилу (фото 27, 28), переступаючи струмочки. Обходимо сніжник та через привал приходимо на місце стоянки.

Фото 26. На перевалі Зандер'які

На годиннику тільки 11:36. Пів дня відпочиваємо і готуємося до перевалу складністю 1Б. Місце для стоянки знайшли по координатах попередньої групи (фото 29).

Фото 27. Спуск з перевалу Зандар'які в сторону місця ночівлі та перевалу SRTM

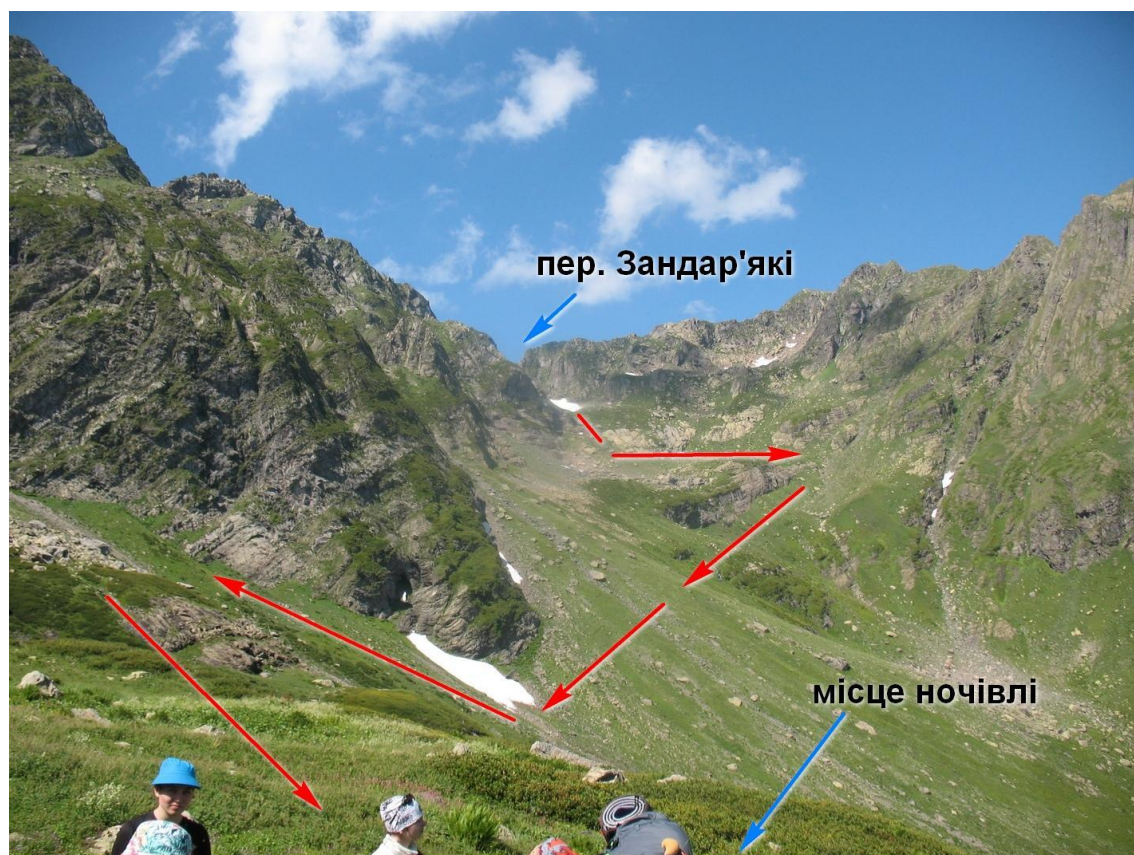

Фото 28. Вид на перевал Зандар'які з місця ночівлі.

Фото 29. Місце ночівлі.

День 6 пер. SRTM (1Б, 2972м)

Район	Хребет, масив	Які ущелини з'єднує	Назва	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Грузія, Мегрелія	Мегрельський хр	р. Квешхі р. Дідгалі	SRTM	2977	N 42°50.191' E 042°11.574'	1Б		

Прокидаємось рано. Починаємо крутий підйом на 200 м (1 перехід) по камінню.

Далі починаються сніжники (фото 30, 31). Підходимо о восьмій до льодовика та надягаємо системи з кішками, дістаємо льодоруби та зв'язуємося.

Піднімаємося без проблем. Не шляху не було жодних перешкод у вигляді тріщин, як це вказувалося у звітах попередніх груп. На перевальну сідловину підіймалися по невеличкій ділянці осипного схилу не розв'язуючись (фото 33). Підйом на перевал представляє з себе відкритий льодовик без тріщин (фото 32). Зверху, де він виположується - це закритий льодовик. На перевалі є сніжне озеро в мульді, є місця для наметів.

Спускалися з перевалу по дуже живописній місцевості, усіяній незліченними гігантськими водоспадами. Спуск виявився важчим за підйом, оскільки виявився дуже травмонебезпечним та слизьким (фото 36). Спускалися по сніжникам та кам'яним виступам, порослих травою, яка до всього ще й просочена вологою. Пройшовши 600 метрів і скинувши 250 метрів, стаємо на обід на красивій висячій долині.

Далі рухаємося лівим берегом річки до наступного скиду (фото 37). На одній з частин спуску робимо дві станції на великих каменях та дюльфераємо вниз - це було швидше та безпечніше, ніж спускатись по крутому кам'яному схилу (фото 38).

Пройшовши далі вниз від місця дюльферу переходимо на правий берег річки. На схилі помічаємо ведмедя, але той, як побичив нас, почав енергійно

втікати вниз по схилу і швидко зник за горизонтом (фото 39). Ми пішли по його слідах і вийшли на стежку. Більше ми ведмедів на шляху не зустрічали...

Пройшовшись по протоптаній стежці стали на бівак на березі річки, неподалік стежки на більш-менш рівному місці.

Фото 30. Підйом на пер. SRTM. Перший крутий підйом.

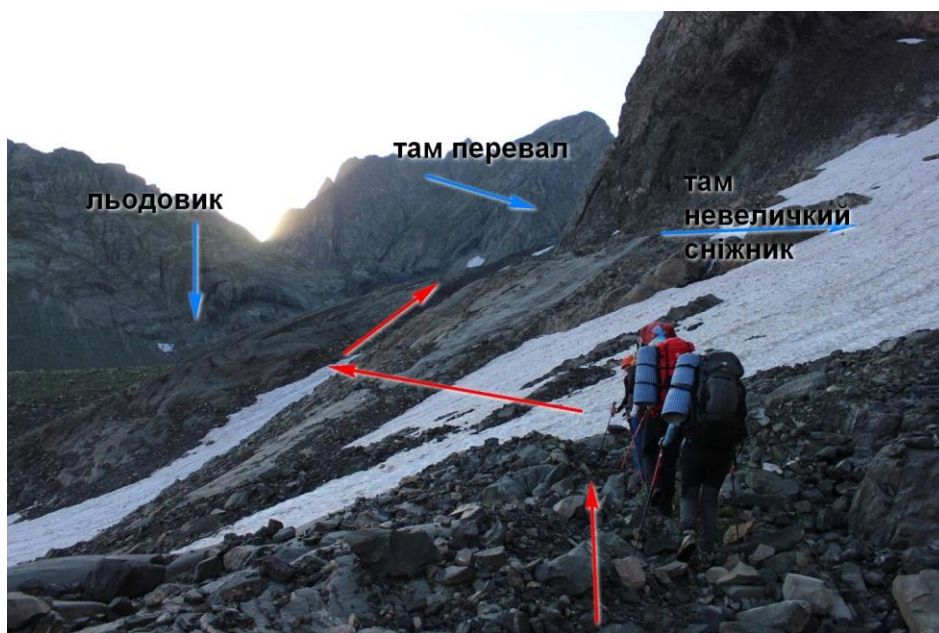

Фото 31. Рух на пер. SRTM

Фото 32. Рух по сніжниках на пер. SRTM

Фото 33. Підйом на сідло пер. SRTM

Фото 34. Група на пер. SRTM

Фото 35. Спуск з пер. SRTM

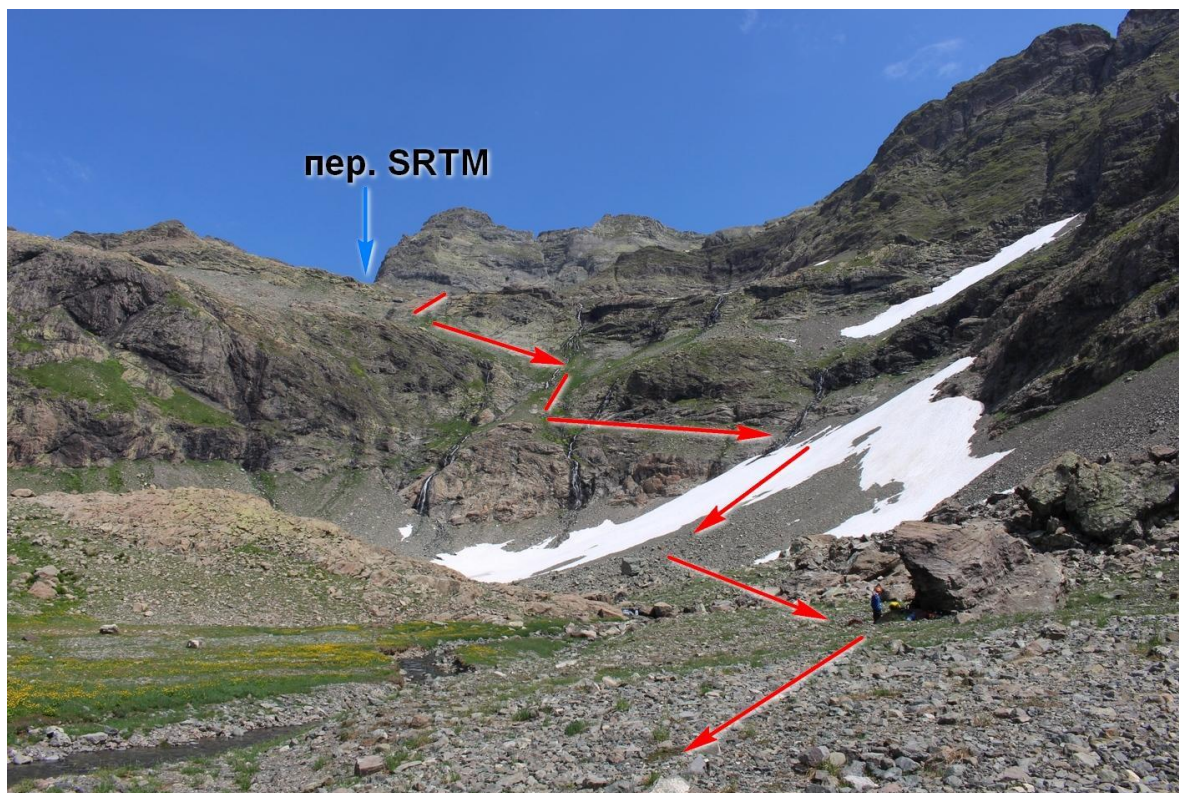

Фото 36. Рух з пер. SRTM. Вид з місця обіду.

Фото 37. Спуск з місця обіду до місця ночівлі.

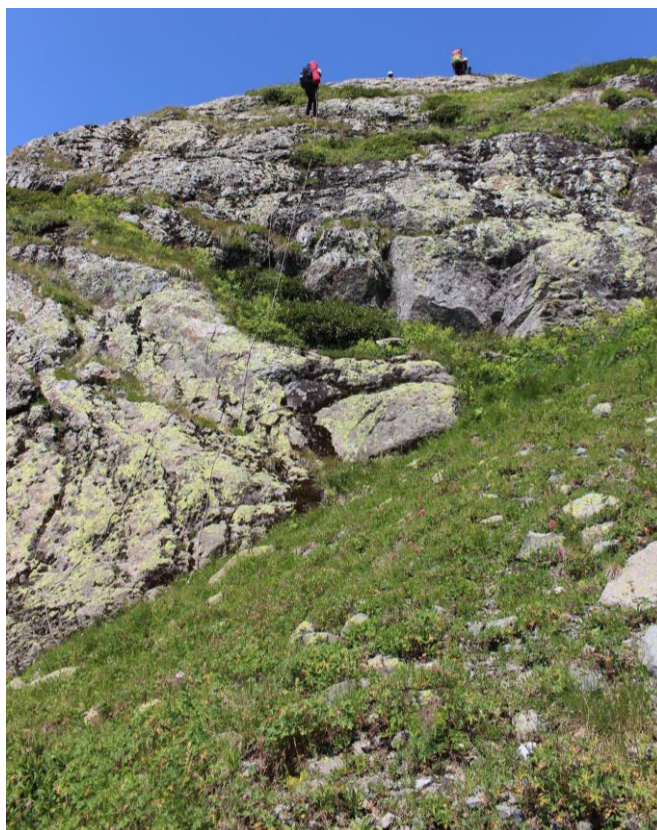

Фото 38. Дюльфер

Фото 39. Ведмідь

День 7

Рано вранці перейшли річку (знову на лівий берег) та рушили по стежці в напрямку оз. Тоба Варчхлі. Спочатку рухались трав'янисто-кам'янистим рельєфом, перетинаючи декілька річок, рухались далі лісом. Проте потім стежка зникла.

Цілий день блукали у пошуках стежки по хащам, лісам і вздовж водоспадів.

Тільки під вечір вийшли на добре натоптану дорогу і стали на бівак, де впали втомленими та щасливими.

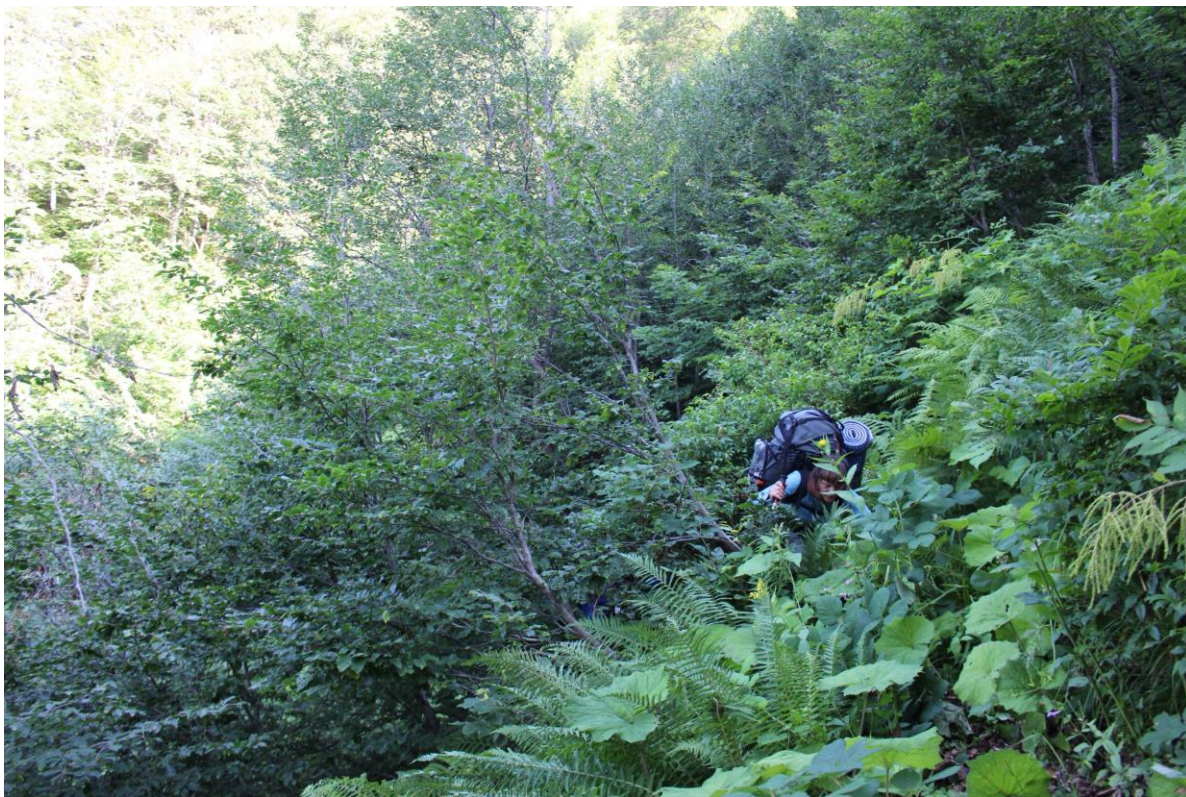

Фото 40. Більше години по стежці не ходимо

Фото 41. Привал

День 8

О п'ятій підйом і за дві години збори. Починаємо рух по стежці, яку знайшли ще вчора. Декілька разів сходимо зі стежки, та швидко повертаємося на неї знову. Йдемо весь час вздовж правого берегу річки на підйом. Біля водоспаду вперше за час походу зустрічаємо людей. Два грузина-мисливця, які розповідають, що недалеко знаходиться будиночок. Доходимо до нього через півгодини. Виявляється тут живе чимало мешканців: свині, собаки, кози, корови та люди, що приїзять сюди влітку (фото 42).

Тут господарюють, роблять сири та п'ють мацоні. Нам також пощастило відвідати ці специфічні страви грузинської традиційної кухні.

Шкода, що такі будиночки нам більше не траплялися, та й по словам господарів їх з року в рік тільки меншає.

10:25-11:01 Починаємо підйом до високогірного озера Тоба-Варчхелі. Набираємо 200 метрів та зустрічаємо групу співвітчизників (фото 44).

О 12-ій виходимо на мальовниче плато з водоспадом, де по той бік ріки пасуться корови пастухів біля сніжників. Також це непогане місце для стоянки.

Стаємо в тіні на відпочинок, і потім вирушаємо далі вгору. По схилу ліворуч від водоспада, що витікає з озера (фото 43) Але тут нас спіткала невдача і ми знову губимо стежку, зайшовши лівіше по схилу. Тут піднімаємось по досить крутим та вологим скельним ділянкам, здогадуючись, що десь в 300-ох метрів від нас є нормальна стежка.

Зрештою, майже о другій знову повертаємось до стежки, а в обід маємо стоянку на озері Тоба-Варчхелі, або Сріблястому озері (фото 45).

Величезне мальовниче озеро, заховане між грандіозних вершин на висоті 2650м, відображає в собі всю глибину неба. Легенда свідчить, що куля, випущена з одного берега озера, ніколи не досягає іншого (фото 47).

Вода в озері дуже прохолодна, проте ми купалися. Недовго правда. Поки готувався обід (фото 46).

Після обіду йдемо далі через хребет. За яким знаходимо марковану червоним добре видну стежку. Спускаємось до наступного озера Калаші, біля якого стаємо на місце ночівлі о п'ятій вечора (фото 48).

Фото 42. хатка пастухів перед підйомом до оз. Тоба Варчелі

Фото 43. Водоспад під озером

Фото 44. Пішли ліворуч

Фото 45. Обід на озері

Фото 46. Купаємося

Фото 47. оз. Тоба Варчхелі

Фото 48. Табір на оз. Калаші

День 9

Зранку рушаємо по стежці через струмок та по пагорбам вниз у долину ріки. Стежка на спуск від озера промаркована червоним маркером. Спускаємося по стежці і переходимо вбхід не глибоку річку (фото 49).

Далі йдемо по стежці, що веде до лісу. Зрештою сходимо зі стежки вправо, переходимо струмок та починаємо підйом по гребеню. Йдемо по низькорослій рослинності та під палючим безжалісним сонцем, яке вже довго нас випробовує. Економимо воду. Дорогою трапляється чорниця, зрідка куші. Виходимо наверх, виявляємо ще один пагорб, і далі ще один. Через 2 переходи, нам залишається набрати ще 200 метрів, зустрічаємо двох дівчат із Словенії. Далі виходимо на ту ж саму марковану червоним стежку та огинаючи хребет справа в обід виходимо на перевал Натахтішдуді (фото 50). Погода різко починає погіршуватися. Насуваються хмари та здіймається вітер.

Перепочивши на вершині перевалу починаємо спуск. Біля першого ж струмка стаємо на стоянку для обіду. Тут нас й застає злива. Все починається з невеликого дрібного дощичу, що закінчується за кілька хвилин, а згодом вдаряє з новою силою, як тільки ми вирішуємо продовжити рух. Промоклі і змерзлі їдемо вздовж річки і там, де вона зливається з р. Ураши, стаємо на бівак. Вода в річці стає брудна, але нас виручає спеціальний фільтр, який був наявний в одного з учасників. Тут поряд з нами зупиняються дівчата, яких ми зустрічали раніше на підйомі на перевал. Вечеряємо разом з ними, разом співаємо та ділимося враженнями про наші пригоди весь вечір. Лягаємо тільки о десятій.

Далі згідно початкового плану ми мали б іти на пер. Хелерді, але розвідка не показала нормальної стежки, а ходити по мокрих трав'яних схилах не дуже хотілося, плюс ми вичерпали запасні дні на це кільце. Тому прийняли рішення спускатися в Зеда-Веді і звідти переїхати по заброску.

Фото 49. Брід

Фото 50. На перевалі Натахтішдуді

День 10

Дощ дещо збиває наш графік, тому в цей день встаємо пізно, і виходимо тільки о 9-ій. Спускаємося лісовою стежкою і після першого переходу стежка заводить нас у двір місцевого жителя, якого звать Таріель. Тут він проживає влітку із своїми синами та, з його слів, часто спілкується з туристами.

Щастю діда не було меж, коли він дізнався що ми з України, оскільки він колись навчався в Україні. Пригостив нас хлібом та сиром (фото 51).

Більше ніж годину ми там погостювали і пішли далі мокрою дорогою, вздовж ріки. О пів на четверту стали на обід, коли знову задощило. О сьомій зустріли місцевого, який погодився відвезти нас у напрямку Хеледі (Лемтехі). Також він запросив нас заночувати у нього в дворі, щоб ми мали змогу швидко зібратися і виїхати з самого ранку.

Фото 51. З Таріелем, який буде готель

День 11

Практично весь день провели в транспорті. З восьмої ранку й до четвертої їхали з двома пересадками: Кведа-Веді - Зугдіді - Хеледі - Мананаурі. Заброску забирали з Хеледі, оскільки в Мананурі начебто ніхто не живе. Звідти на місцевому лісовозі без бокових стінок на кузові весело доїхали до сусіднього селища, зекономивши декілька ходових годин. Там вийшли до маркера початку наступної ділянки маршруту (фото 52). Всього в той день пройшли півкілометра, не більше.

Фото 52. Початок маркованого маршруту в Мананаурі

День 12

Зранку починаємо рух по жовтому маркеру ґрунтовою дорогою вздовж річки Скілірі. Через два переходи дійшли до річки, яка перетинає стежку. В двадцяти метрах від маркованої дороги хтось побудував дерев'яний місточок (фото 53). Пошук шляху на той бік в нас зайняв з півгодини часу. Далі робимо ще два переходи: 9:05-9:50 та 10:09-11:04. Тоді річка тече по лівий бік від нас, а дорога стає менш прохідною через зсуви та розмитість. Річка знову перетинає нам шлях, але ми, не роззуваючись, легко переходимо її. Виходимо далі з зони лісу на відкриту степову місцевість, де пасуться корови.

11:19-11:50 - дійшли до місця відпочинку, що являє собою кілька недоглянутих хатин та купу сміття довкола плюс немає близько води (фото 55). Тому вирішили пройтись трохи далі вперед, де біля струмочка на вигині пагорба поставили шатер, помилися й пообідали, поки не задощило. В цей день мали

півдня вільними через непогоду та щоб трохи відпочити перед черговим підйомом.

Фото 53. Міст через річку знаходиться трохи в стороні від дороги

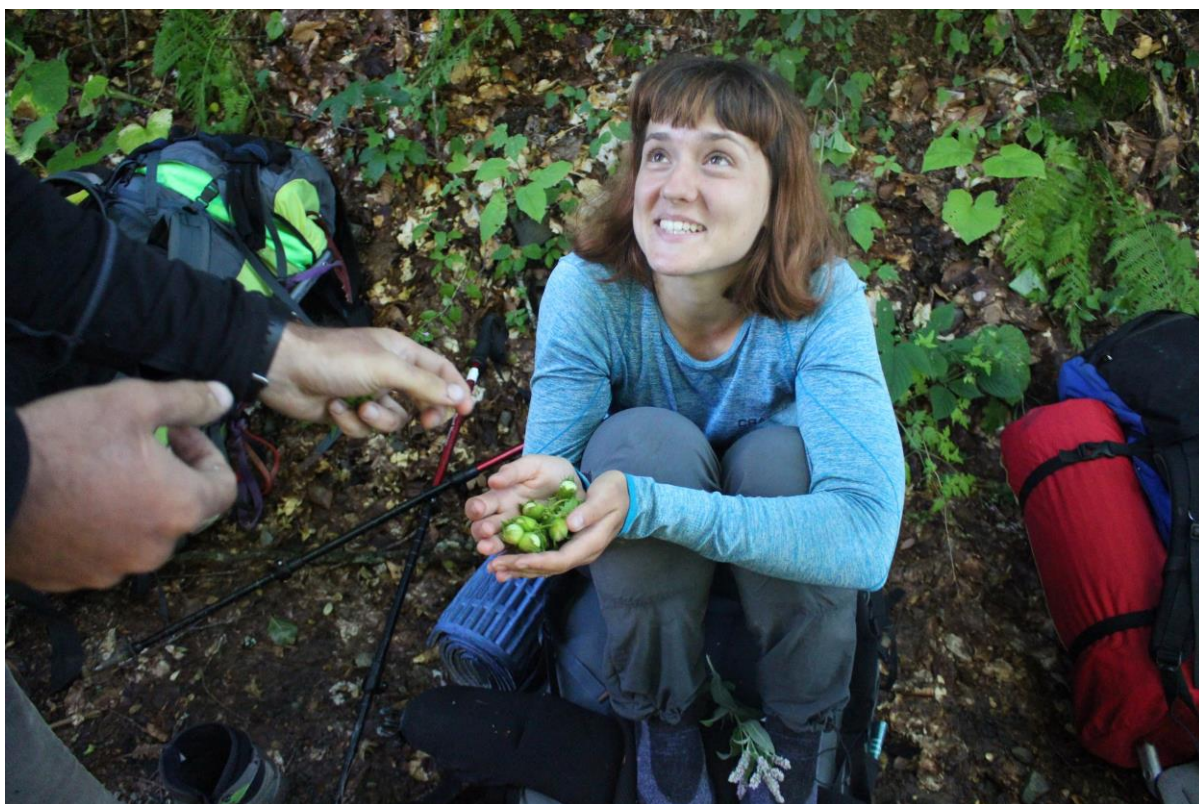

Фото 54. Горішки

Фото 55. Кемп-Плейс так собі, стояти краще трохи далі

День 13

По плану мали встати о 4-ій та вийти о 6-ій, але знов непогода дала нам час для відпочинку. Врешті-решт вийшли ми о 11:28 і до 12:05 шукали стежку.

12:18-12:47 - знайшли червоний маркер поміж двох сосен і поволі просуваємось по ньому вгору 3-ій та 4-ий переходи. Схил трав'янистий і мокрий після дощу, що ускладнює підйом.

О 14:40 сідаємо перекусити сухим обідом та зустрічаємо групу литовців, що ще вчора пройшли перевал та повідали нам, що трохи вище є чудове місце для стоянки. Це місце ми відкриваємо через два переходи (фото 56).

17:03 - стаємо “між Джварі та хмарами” на рівному місті над обривом. Воду набираємо з маленьких струмочеків в двохсот метрах траверсу ліворуч.

Фото 56. Місце стоянки

День 14 пер. Джварі (1Б)

Район	Хребет, масив	Які ущелини з'єднує	Назва	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Грузія, Сванетія	Сванський хр	р. Скілірі л. Лайла	Джварі	3427	N 42°55.172' E 042°32.076'	1Б		

Нарешті встаємо в заплановані 4 ранку та виходимо в 6:37. Йдемо з трек. палками та льодорубом. Обходимо “зуб” зліва і далі рухаємося по кулуару. (фото 59) В 7:14 ховаємо палки взагалі. Пробуємо підніматися опираючись лише на льодоруб по скельним ділянках та сипусі. Виходимо на перевальну сідловину о 8:45. Знаходимо гарно вирівняні та обладнані стінками місця для палаток. Також тур із перевальною запискою.

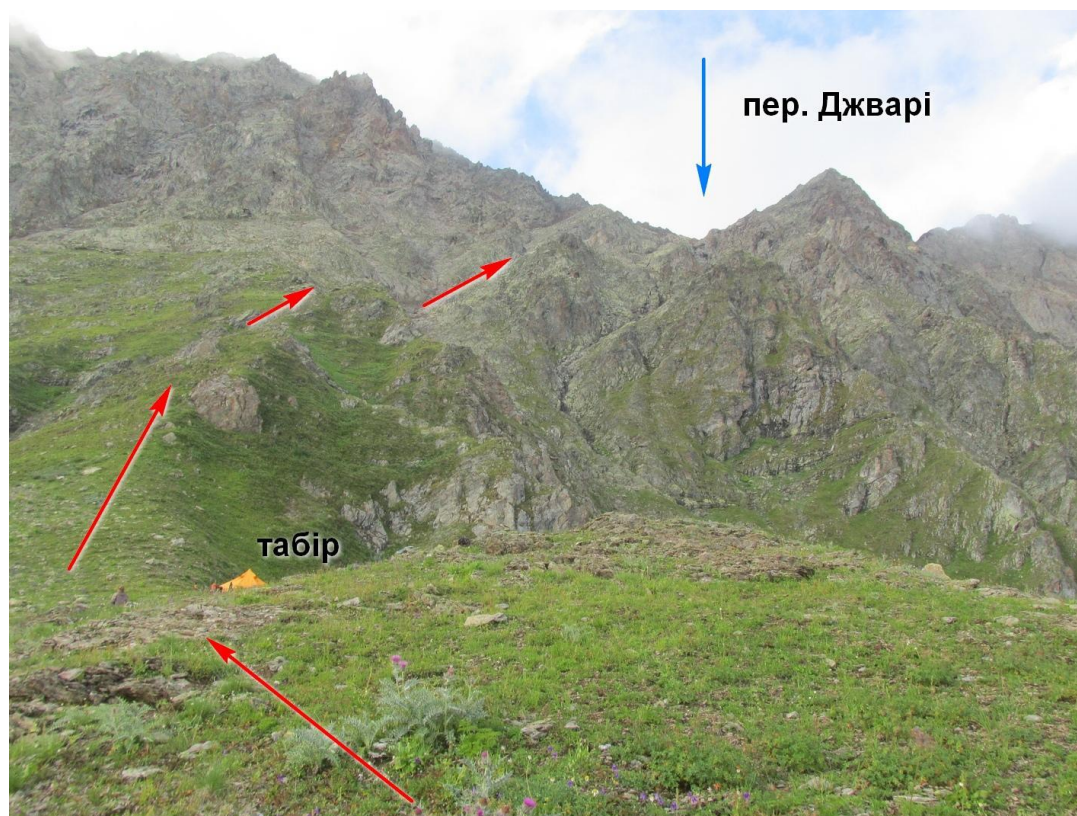

Фото 57. Шлях підйому

Фото 58. Загальний вид на перевал

Фото 59. Кулуар підйому

Фото 60. Сідло і перевальний тур Джварі

Фото 61. Група на перевалі

Фото 62. Спуск льодовиком

Фото 63. Вид на пер. Чижді

Фото 64. Вказівник. Шлях промарковано турами і вказівниками

Фото 65. Вид на Джварі

День 15 пер. Чіжді (1А)

Район	Хребет, масив	Які ущелини з'єднує	Назва	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Грузія, Сванетія	Бакїлд хр	р. Лезгара р. Лайла	Чіжді	3097	N 42°57.608' E 042°31.347'	1A		

З 4:45 ранкові збори при низьких температурах. Холод прискорює процес зборів. Сьогодні наша ціль - долина Хамарула. Тож о 7:03 виходимо у зв'язках в кішках та з льодорубами. Льодовик закритий, має спочатку пологий схил, потім крутизна зростає до 25 - 30 град. Зону тріщин обходимо верхню зліва, нижню справа (фото 65). Спуск зайняв півтори години.

Язик льодовика йде вниз, а ми виходимо праворуч від нього в висячу долину з річкою, яка розливається десятками струмків та знов з'єднується в одне ціле трохи нижче. Тут є добрі місця для наметів. Далі продовжуємо траверс правого берегу річки. Тут ми зустрічаємо чоловіка із Нідерландів, з ініціативи якого тут будують будиночок відпочинку для туристів. Це доволі популярний маршрут – зустрічаємо по дорозі безліч туристичних груп. Щоправда більшість починає його з Твібері, піднімається на Лайлу з іншого боку та повертаються назад.

Підйом на перевал Чіжді (1A) зайняв годину. Підйом простий, по добре протоптаній стежці (фото 66, 67). Спочатку відкривається вид на помилковий перевал. Сам перевал знаходиться лівіше.

Вже об одинадцятій перевалюємо по іншу сторону. Спускаємось на 200 метрів до галявини, де досі лежить сніг і з усім боків стікають струмки. Чудове місце для стоянки, де ми обідаємо і відпочиваємо. Потім з другої до пів-п'ятої робимо три переходи. Спукаючись поволі у долину по добре знаходженій стежці, якою певно що й водять кінні екскурсії, натрапляємо на екскурсійний об'єкт у вигляді магазинчику, де місцеві недешево продають сир, пурі та мацоні. Далі стреміжко сходяться у широку (для під'їзду на автомобілі) негрунтовану дорогу у лісі. Ввечері майже дійшли до Твібері (фото 71). Зупинилися біля жилої колиби обабіч від селища, де стали поряд з джерелом.

Фото 66. Вид на перевал та шлях до нього

Фото 67. Привал під перевалом Чіжді

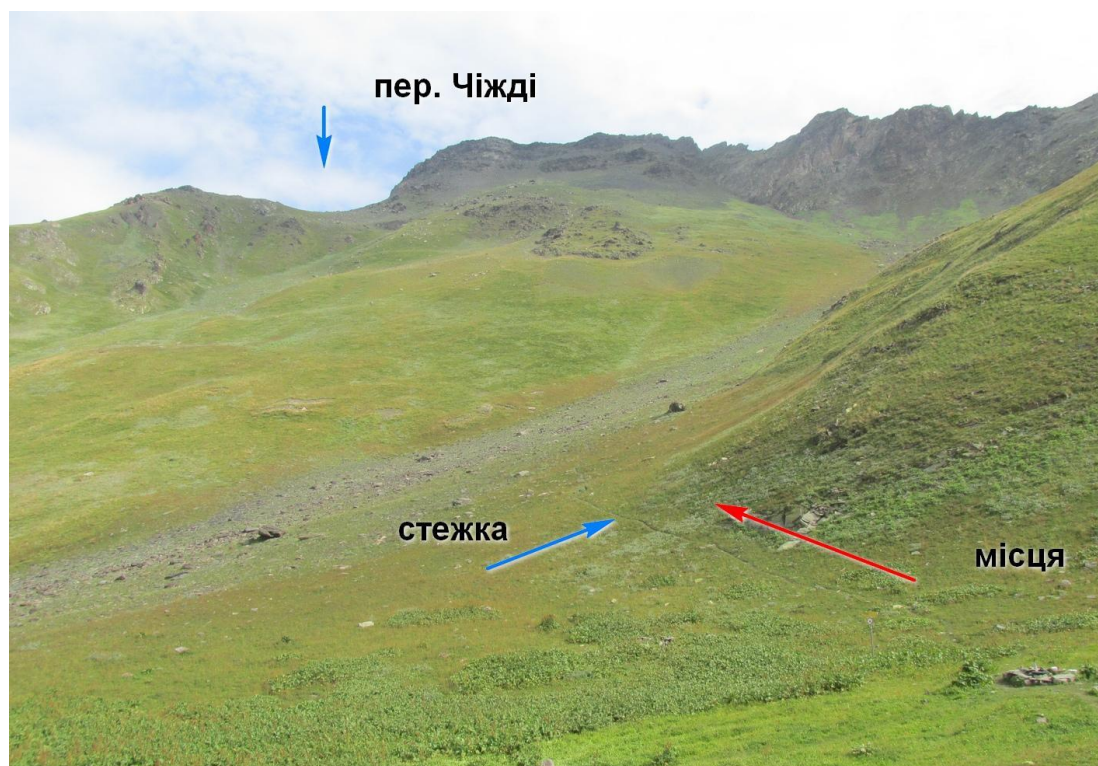

Фото 68. пер. Чіжді і шлях підйому

Фото 69. Сідло перевалу

Фото 70. На сидлі перевалу з сторони спуску

Фото 71. с. Твібері

День 16

Спустилися до центра селища Твібері за півтори години і до 8:00 чекали Мурада, що приїхав дуже вчасно. В 10:12 були вже у Местії, де до обіду мали час познайомитися з місцевою культурою, прогулятися та скуштувати хачапурі різних видів. Їх ціна доволі різна: від 4 до 8 ларі. Ціна пурі — 1 ларі.

Дорога до Іпралі на двох машинах зайняла майже дві години.

З 16:17 до 17:44 встигли зробити два переходи по негрунтованій дорозі вздовж річки. Дуже добра дорога маркована кольорами польського прапора. Часом доводилося обходити калюжі та струмки. В цілому йдемо швидко. Проходимо декілька поселень. Одне з них, що має назву Халді було зруйноване російською армією в 1876 році за шість днів. Нині на тому місці залишилися лише руїни.

На стоянку приходимо майже о шостій. Стаємо на стоянку біля водоспаду. Намагаємося прогнати собаку, що супроводжувала нас із самого початку маршруту на цій ділянці.

День 17 пер. 3050 (1A)

Район	Хребет, масив	Які ущелини з'єднує	Назва	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Грузія, Сванетія	Сванський хр	р. Халдесчала р. Адишчала	3050	2770	N 42°59.055' E 042°59.859'	1A		

О 5:40 прокинулись і в 7:10 вийшли. Стежка стає дедалі більше вологою і болотистою. Пройшовши одне покинуте селище, вийшли до вказівника на пер. Чхундері і пішли в напрямку, на який не вказувала жодна стрілка. О 8:25 після невеликого підйому, набираємо воду із струмка, а далі повертаємо ліворуч і продовжуємо рух нагору вздовж струмка по трав'янистому схилу під пекучим

сонцем. А собока весь цей час біжить поряд. А за нашими спинами розкинулась долина ріки Калдехчара.

Далі беремо трохи праворуч і траверсуємо схил зигзагом, поки не виходимо на стежинку. О 10:20 ми вже були на пер. 3050 м, з якого нам відкрився чудовий вид на льодовик Лардааді, що є найбільшим у Сванетії (близько півтора кілометри). З льодовика весь час відколюються глиби льоду і з шумом розсипаються, відлуння чого чутно у долині, в яку ми далі спускаємось по трав'янистим схилом, покритими заростями рододендронів. Чим нижче ми спускаємось, тим вищим стає рівень рослинності. Місцями трава сягає вище пояса.

Вийшли до добре протоптаній стежці в березовий гай. Далі спускалися стежкою до річки Адихчала. Дорогою зустріли чимало туристичних груп з різних куточків світу.

Далі на нашому шляху стало широкє русло Адихчали, просто пройти вбрід без страховки його було б неможливо. Тоді було прийнято рішення натягнути мотузку через бурхливий потік для страховки, оскільки холодна течія збивала з ніг. Тримаючись за мотузку обличчям до потоку ми по черзі переправилися через річку. Переправилися загалом успішно, тільки хіба що течія забрала по шльопанцю у двох учасників. Пройшовши трохи лісом між таборів туристів, знову мушили переходити річку, тільки не натягуючи переправу. Там вже сіли пообідати. Тут знайшли нарзан, який знайшли у джерелі біля річки за вказівкою місцевих.

В той день зробили ще один перехід і стали на стоянку о п'ятій вечора на схилі пагорба біля струмка.

Фото 72. Група на перевальній сідловині пер. Рододендронів

День 18 пер. Роккуела Кента (1Б, 3500м)

Район	Хребет, масив	Які ущелини з'єднує	Назва	Висота (м)	Координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Грузія, Сванетія	Сванський хр	л. Нагеб р. Адишчала	Роккуела Кента	3500	N 43°01.561' E 042°57.351'	1Б		

Підйом о 5:40. О сьомій починаємо підніматися по ярусах схилу (пагорб за пагорбом), через що довго не бачимо сам перевал (фото 73). Йдемо вздовж струмка по траві усіяній скельними уламками. Що далі піднімаємось, тим більшими вони стають. Переходимо по інший бік струмка, повертаючи ліворуч, і піднімаємось на схил в. Тюмбашар по великих валунах. Там зверху нарешті відкривається вид на наш перевал. Тим часом погода погіршується: небо затягнуло хмарами.

Поки підійшли до підніжжя перевалу небо знову розвиднілося. Стали біля струмочка на обід. Є місця для наметів. (фото 74) Після обіду починаємо підйом на перевал Роккуела Кента по крупноблочній сипусі (фото 75). Погода знову погіршується.

Фото 73. Рух долиною

О 15:30 зайшли на перевал, де знайшли записку Кравчука (17.08.17). Тільки піднялися, як почався сильний поривчастий вітер, що поступово переріс у бурю. Тут установка шатра на поверхню льодовика коштувало великих зусиль. Сильний переривчастий вітер зносив наші речі і вивертав шатер. А ще сипав холодний дощ, який одразу замерзав на льоду перетворюючи його у небезпечний каток під ногами. Встановивши шатер, змокли та виснажені ми довго намагалися зігрітися і висушитися в ньому. Повечеряли, лягли спати, а буря не стихала.

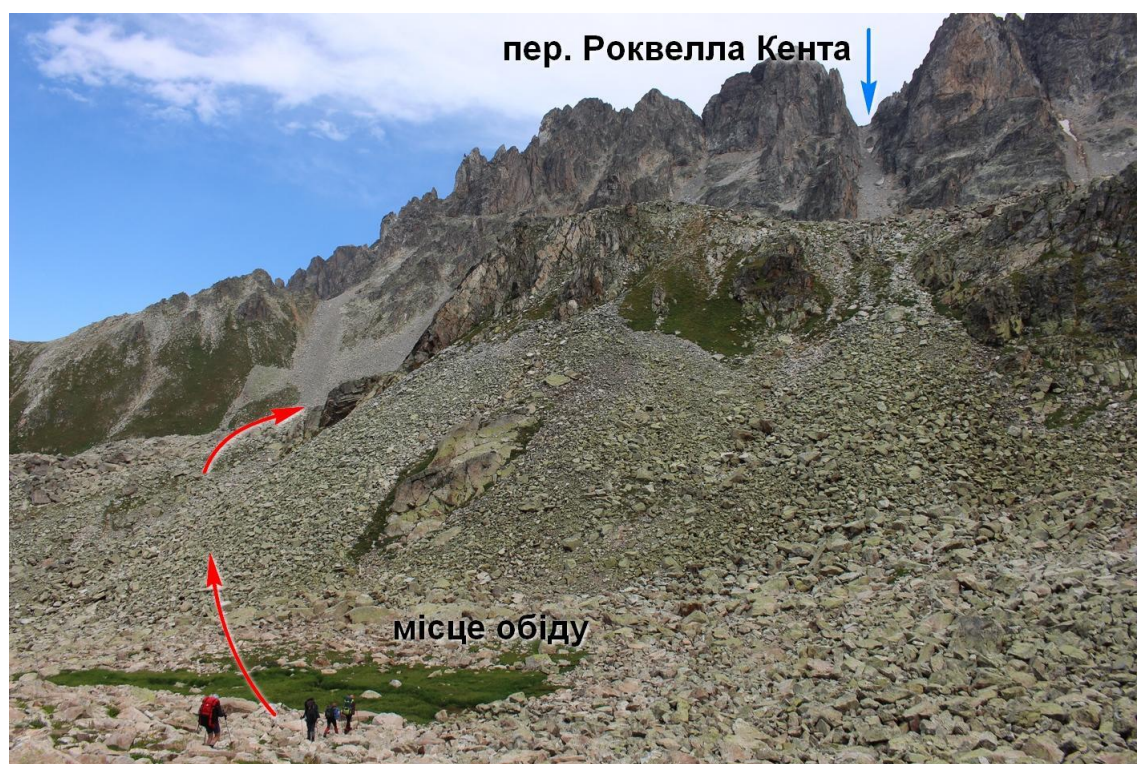

Фото 74. Вид на перевал

Фото 75. Заходимо в кулуар

Фото 76. Підйом на перевал

День 19

8:15-9:45 - спуск по льодовику Несеб (Нагеб) у зв'язках (фото 78, 80). Йдемо по відкритому льодовику, обходячи тріщини. Далі трапився закритий льодовик, що занесло снігом (фото 79). Ним ми йшли близько півгодини. Потім знову почався відкритий лід. Йшли траверсом. Раз зайшли в тріщину. Ближче до низу стало більше струмків та осипного каміння. Вийшли на кам'янисту поверхню і розв'язалися. 10:15-10:50 - продовжуємо рух по правій морені льодовика в сторону найближчого поселення Жабеші.

Спускаємось по сипусі і камінню до річки. Де в одному з карманів поставили шатер. Через стрімкий потік і широке русло вирішуємо підготувати колоду і перейти на той бік наступного дня.

Фото 77. Група на пер. Роккуела Кента

Фото 78. Спуск з перевалу по л. Негеб

Фото 79. Спускаємося лівим бортом

Фото 80. Шлях спуску

День 20

Переправа з колодою. Зробили переправу із стовбурів беріз та натягнувши верхні перила. Останній учасник йшов маятником. Рух по лісовим чагарникам, далі мальовничою стежкою вздовж річки до Жабеші (фото 82). Високий каньйон, через який ми перебралися за допомогою встановленій кимось дерев'яній драбині та по застряглому між скелями валуну (фото 83). На тому березі виявилось багато хвойних дерев, яких до цього не зустрічали. Трохи загубили стежку, та згодом знову її знайшли. Далі перейшли по дерев'яному мосту на інший бік (фото 84), вийшли на ґрунтову дорогу і вже в 11:23 були в Жабеші та шукали водія, який забрав би нас. Фактично то був кінець маршруту.

Фото 81. Колоду укладено

Фото 82. Спускаємося до стежки

Фото 83. Драбина до пробки в каньйоні

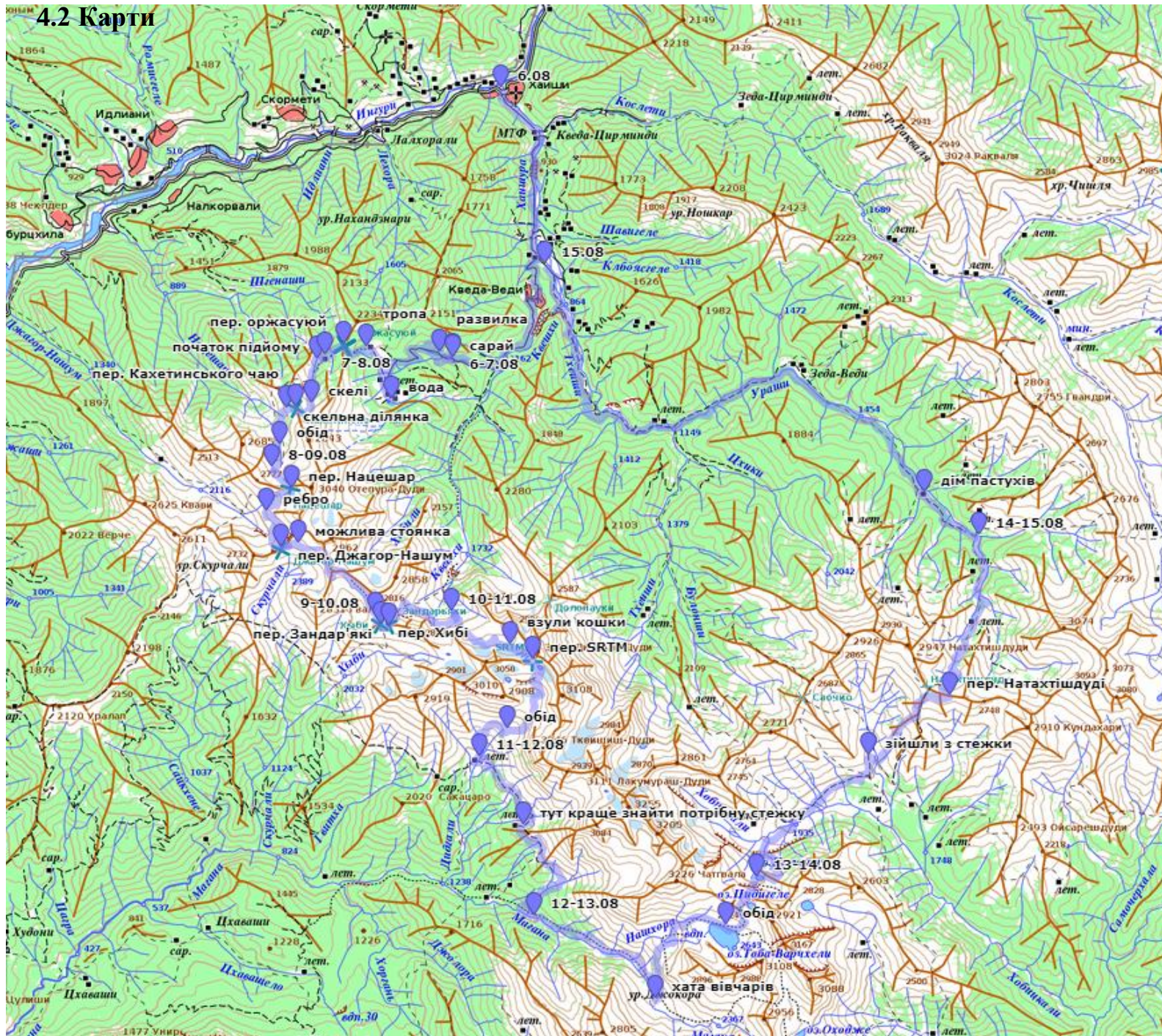
Фото 84. Міст біля с. Жабеші

4 ДОДАТКИ

4.1 Фінансові витрати

Категорія витрат		UAH	GEL
Закупка спорядження (мотузка, крюки, вітрозахист)		1050	
Закупка продуктів		12635	
Ремнабір		547	
Покупка кухонних засобів (черпак, прихватка, шкребок)		102	
Покупка шатра		9360	
Загальні витрати на сушку продуктів		6290	
Аптечка		3046	
Страховки		3242	
Покупка залізничних квитків Тбілісі - Зугдіді		852	
Покупка залізничних квитків Зугдіді - Тбілісі		852	
Зв'язок з Мурадом		165	
520 \$		13468	
524 GEL		5365	
Поповнення мобільного рахунку суп. телефону		600	
Оренда суп. телефону		2392	
Скотч + плівка для паковки рюкзаків в аеропорту		54	
Трансфер по Грузії:	Хаїші - Кутаїсі (300 GEL)		1080
	Кутаїсі - Лезгара (180 GEL)		
	Твібері - Местія - Іпралі (300 GEL)		
	Жабеші - Местія - Анаклія (300 GEL)		
Всього:		60020	

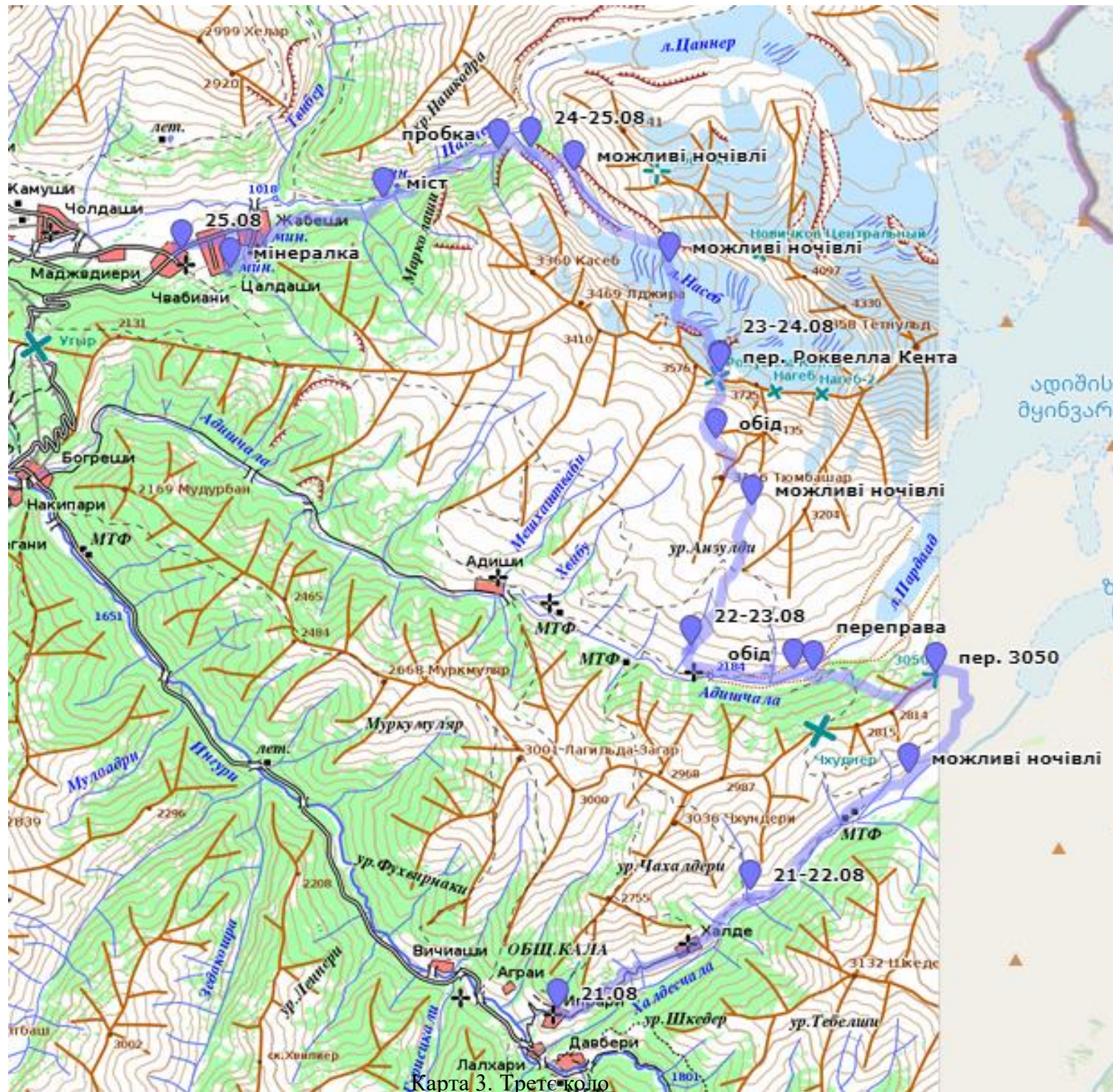
4.2 Карты

Карта 1. Перше коло

Карта 2. Друге коло

4.3 Перелік посилань

1. Бібліотека сайту Турклубу «Глобус» tkg.org.ua
2. Звіт В. Зав'ялова в [Бібліотеці Slazav](#)
3. Фото з caucatalog.narod.ru
4. Онлайн мапа nakarte.tk
5. Трек маршруту на [гугл диск](#)